

Ondernemingsplan 2024

Ondernemingsplan 2024

VOORWOORD	1
1. INLEIDING	4
2. VISIE, MISSIE EN WAARDEN	5
3. UITBREIDING BEVOEGDHEDEN	7
4. REGULEREN	11
5. CONTROLEREN	14
6. ADVISEREN	22
7. INFORMEREN	23
8. OVERLEG EN SAMENWERKING	26
9. FINANCIERING	27
BIJLAGE 1, 2, 3	

Voorwoord

Geachte lezer,

Dank voor uw interesse in de VREG en voor uw betrokkenheid bij de toekomst van energie in Vlaanderen. De VREG waakt over de goede werking van de Vlaamse energiemarkt vandaag en morgen, binnen het kader van het algemeen energiebeleid. We streven daarbij steeds het breder maatschappelijk belang na en mikken bij al onze beslissingen en adviezen op een gezonde balans tussen betaalbaarheid, betrouwbaarheid en duurzaamheid.

Het faciliteren van de energietransitie, rekening houdend met de veranderende verwachtingen van consumenten en bedrijven, is de kern van onze strategie. Daarbij verliezen we niet uit het oog dat iedereen mee moet kunnen profiteren van de voordelen van deze transitie om er een breed gedragen succesverhaal van te maken.

Een netwerk dat klaar is voor de toekomst

De energietransitie en de beleidsmaatregelen die daarmee gepaard gaan, zorgen voor een geleidelijke maar onmiskenbare gedaanteverwisseling van ons energiesysteem, waarbij we steeds meer elektriciteit gebruiken en steeds minder fossiele brandstoffen. Voor onze samenleving is het van levensbelang dat de versterkingen en uitbreidingen van onze elektriciteitsnetten het tempo van de energietransitie kunnen volgen.

Dat maakt Fluvius tot een cruciale speler in de hele energietransitie, een maatschappelijke rol die groter en breder is dan louter efficiënt netbeheer. Als we over de grenzen kijken zien we dat ons distributienet tot de meest betrouwbare van Europa behoort, maar zien we dicht bij ons ook problematische toestanden die we in Vlaanderen absoluut wensen te vermijden. Het is daarom essentieel dat we bij het opleggen van regels aan de bedrijfsvoering van Fluvius, het streven naar efficiëntie combineren met het sturen van de juiste toekomstgerichte investeringen en ruimte laten voor innovatie.

Dit vraagt om een constructief-kritische evaluatie van de 10-jarige investeringsplannen van de netbeheerder, waar voldoende aandacht moet zijn voor digitalisering en voor het slim inzetten van flexibiliteitsoplossingen om mogelijke congestieproblemen te voorkomen. En dit vraagt evenzeer om een constructief-kritische evaluatie en bijsturing van onze huidige reguleringsmethode. Hier maken we volop werk van, in volledige transparantie, samen met alle belanghebbenden die ons stevast zeer gewaardeerde inzichten aanbrengen, en uiteraard samen met Fluvius als bevoorrechte gesprekspartner.

Een energiemarkt die klaar is voor de toekomst

De energiecrisis waar Europa doorheen moest na de inval in Oekraïne lijkt achter de rug, maar waakzaamheid blijft geboden. De prijzen blijven beduidend hoger dan vóór de crisis. Het blijft heel belangrijk om consumenten en bedrijven te informeren over de mogelijkheden die de markt biedt om zo slim mogelijk met hun energiebehoeften om te gaan. We intensiveren ook onze opvolging van de financiële toestand van de elektriciteits- en aardgasleveranciers die in Vlaanderen actief zijn.

Uiteraard blijft een volgehouden inspanning bij het uitrollen van de digitale meters cruciaal. Zonder digitalisering van onze elektriciteitsnetten is het voor netgebruikers onmogelijk om de voordelen te plukken van nieuwe toepassingen die elektrificatie versnellen en belonen. Waar relevant zorgen we voor een correcte integratie van dergelijke toepassingen, zoals dynamische tarieven en energiedelen, in onze veelgebruikte V-test®. We communiceren ook doelgericht over specifieke opportuniteiten en valkuilen van nieuwe ontwikkelingen voor verschillende klantengroepen.

Minder zichtbaar maar zeker even belangrijk zijn de marktspelers die aan de slag gaan met de ontwikkeling van flexibiliteitstoepassingen. Een snelle implementatie van voldoende grote hoeveelheden aan flexibiliteit zal mee bepalend zijn voor de technische haalbaarheid van de energietransitie. Daarom onderzoeken we of in de nieuwe tariefmethodologie een specifieke behandeling aangewezen is voor dergelijke ondersteunende diensten, zoals bijvoorbeeld opslagsystemen rechtstreeks aangesloten op het distributienet.

Een regulator die klaar is voor de toekomst

Het is de wens van de Vlaamse regering en het Vlaams parlement dat de VREG uitgebreid wordt tot een overkoepelende regulator voor netgebonden infrastructuur. Die 'Vlaamse Nutsregulator' zal niet alleen bevoegd zijn voor het reguleren van de elektriciteits- en gasmarkt in Vlaanderen, maar ook taken op vlak van waterdistributie en -sanering opnemen. Ook de regulering van nieuwe ontwikkelingen, zoals het vervoer van koolstofdioxide en waterstof, zal bij ons terecht komen.

De VREG heeft heel wat expertise opgebouwd over de regulering van de elektriciteits- en gasmarkt in Vlaanderen en sinds enkele jaren ook over de Vlaamse warmte- en koudenetten. We verwelkomen een verdere uitbreiding van deze bevoegdheden en zien daarin een brede waardering van het geleverde werk en de behaalde resultaten tot op heden.

Het verleden heeft echter ook ontegensprekelijk aangetoond dat het in het algemeen belang is dat de VREG haar taken in volledige onafhankelijkheid kan uitvoeren. In dat opzicht is het alvast een goede zaak dat onze organisatie ook na de omvorming onder toezicht van het Vlaams Parlement blijft. Naast de frequente inhoudelijke uitwisselingen met de parlementsleden, draagt ook de jaarlijkse toetsing van dit ondernemingsplan aan het oordeel van het Vlaams Parlement bij tot een noodzakelijk constructieve werkrelatie met de decreetgever.

Om onze nieuwe bevoegdheden in te vullen met dezelfde ambitie en volgens de kwaliteitsstandaarden die we ook voor onze huidige taken hanteren, zullen we snel extra mensen nodig hebben en nieuwe expertise moeten opbouwen – een evolutie waar we met genoeg naar uitkijken. Om dit te kunnen realiseren stellen we in de komende jaren dan ook een proportionele toename van onze werkingsmiddelen voorop.

Kortom, het is duidelijk dat de Vlaamse energiesector in het algemeen, en de VREG in het bijzonder, voor een reeks boeiende uitdagingen staan. Met dit ondernemingsplan hopen we u te informeren over onze doelstellingen en u te inspireren om samen met ons en alle belanghebbenden deze uitdagingen vastberaden aan te pakken.

Maarten De Cuyper
voorzitter Raad van Bestuur

1. Inleiding

Ons ondernemingsplan licht toe hoe we onze visie, missie en decretale taken willen realiseren in 2024 en de volgende jaren met de ons toegekende mensen en middelen. Belangrijke werven voor 2024 zijn:

De Vlaamse Regering wil de bevoegdheden van de VREG uitbreiden naar koolstofdioxide en waterstof. De VREG wordt dan ook de regulator voor de markt voor het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen en waterstofdistributie. We nemen alle nodige maatregelen om die uitbreiding voor te bereiden en uit te voeren. We bouwen **expertise** op over **koolstofdioxide en het vervoer van waterstof**. We doen **aanwervingen** om die extra taken te kunnen uitvoeren. We brengen de **belanghebbenden** in de nieuwe sectoren in kaart en gaan met hen in overleg. We laten onze **organisatiestructuur, huisvesting, systemen en processen** mee evolueren met de groei van onze organisatie.

We beslissen over de **tariefmethodologie voor elektriciteits- en aardgasdistributie voor de reguleringsperiode vanaf 2025**. Dat doen we na een **openbare raadpleging** van alle belanghebbenden. Met de nieuwe tariefmethodologie zetten we de distributienetbeheerders aan om te zorgen voor een **efficiënt beheerd en betrouwbaar distributienet én datasysteem, betaalbaar** voor huidige en toekomstige generaties. We stimuleren hen ook om de **energietransitie** mee mogelijk te maken. We leggen de **nettarieven voor het jaar 2025** vast in lijn met de bepalingen in de nieuwe tariefmethodologie en de herschikking van het landschap van distributienetbeheerders vanaf 2025. We zetten het **evaluatietraject** over de toepassing en effecten van het **capaciteitstarief** verder.

We beoordelen de **langetermijninvesteringsplannen** van de netbeheerders. We gaan na of de investeringsplannen voor het elektriciteitsdistributienet voldoen aan de **goedkeuringsvoorwaarden** opgelegd bij onze eerdere beoordeling. We besteden daarbij specifieke aandacht aan het inzetten van **flexibiliteit als alternatief voor netinvesteringen**. We actualiseren samen met het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) de **studie over de capaciteit van de laagspanningsnetten**. In die studie onderzoeken we of de geplande investeringen in het elektriciteitsdistributienet samen met andere maatregelen voldoende zijn voor de uitdagingen van de toekomst. We volgen de verdere **uitrol van de digitale meter** op. We zien toe of minstens 80% van de Vlaamse gezinnen en kmo's eind 2024 een digitale meter hebben.

We maken dit plan op conform artikel 3.1.13, §8 van het Energiedecreet dat stelt "De VREG stelt jaarlijks uiterlijk op 31 januari een ondernemingsplan voor dat jaar vast en deelt het mee aan het Vlaams Parlement. Het omvat onder meer de beleids- en beheersdoelstellingen, zowel meerjarig als voor het komende jaar, en de operationele vertaling ervan. [...]" In bijlage 1 bij dit ondernemingsplan worden deze doelstellingen en operationele vertaling verder gedetailleerd.

2. Visie, missie en waarden

Visie

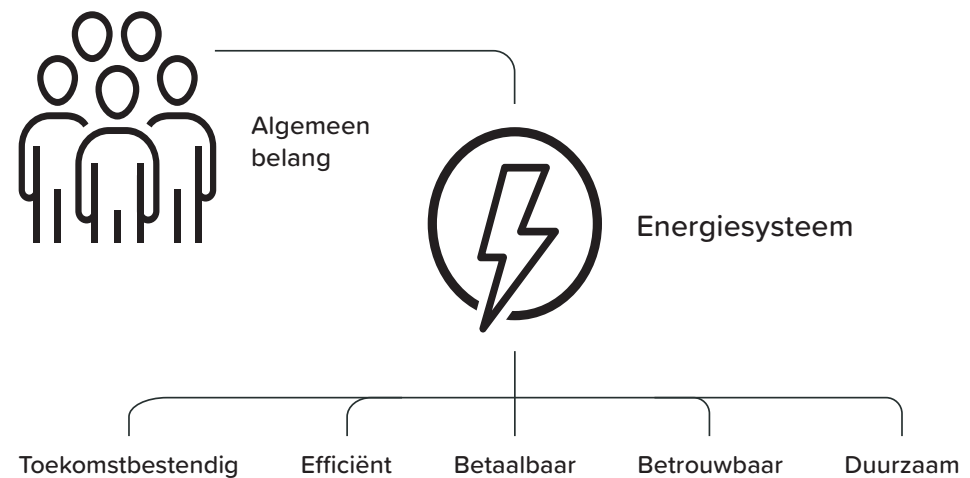
Het energiesysteem is volop in beweging door nieuwe energiebronnen, -spelers en -diensten en door het vervagen van het onderscheid tussen verbruiker en aanbieder.

Als onafhankelijke autoriteit bewaakt de VREG, in het algemeen belang, de gevolgen hiervan op de werking van de energiemarkt. Wij stimuleren een toekomstbestendig, efficiënt, betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam energiesysteem in Vlaanderen.

Missie

De VREG is de onafhankelijke autoriteit van de energiemarkt in Vlaanderen: we reguleren, controleren, informeren en adviseren.

reguleren | controleren | informeren | adviseren

Onze waarden: we streven verantwoordelijkheid, onafhankelijkheid, deskundigheid, verbetering en openheid na.

Onze merkbelofte: we controleren de energieleveranciers en distributienetbeheerders en we stellen regels op voor een efficiënte en betrouwbare energiemarkt.

Ons doel: in de dynamische energiesector nemen wij beslissingen die gericht zijn op de toekomst en die het algemeen belang dienen.

3. Uitbreiding bevoegdheden VREG

Met verschillende wetgevende initiatieven wil de Vlaamse Regering **bevoegdheden** van de VREG **uitbreiden** naar andere, verwante sectoren. Wij gaven in de loop van 2023 adviezen over die voorstellen:

- Op **28 april** verleenden wij een advies over het ontwerpdecreet over het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen in het Vlaamse Gewest. Met dat decreet wil de Vlaamse Regering onder meer de VREG aanduiden als **regulator voor de markt voor het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen**. In die nieuwe rol worden aan de VREG verschillende extra taken toegewezen.
- Op **24 augustus** verleenden wij een advies over het ontwerpdecreet over de invoering van een regulerend kader voor waterstof-distributie. Met dat decreet wil de Vlaamse Regering onder meer de VREG aanduiden als **regulator voor waterstofdistributie**. In die nieuwe rol worden aan de VREG verschillende extra taken toegewezen.

Het is de wens van het Vlaams Parlement de VREG om te vormen tot een **overkoepelende regulator voor netgebonden infrastructuur**. Wij gaven ook adviezen over die voorstellen.

- Op **31 augustus** verleenden wij een advies over het ontwerpdecreet over de kerntaken van de VREG. Met dat decreet wil de Vlaamse Regering enkele taken die de VREG vandaag uitvoert **overdragen** aan het VEKA, parallel met de omvorming tot de Vlaamse Nutsregulator. Het gaat om **taken** die te maken hebben met **groenestroomcertificaten (GSC), warmte-krachtcertificaten (WKC) en garanties van oorsprong (GO)** en de opmaak van **sociale statistieken**.
- Op **18 september** verleenden wij een advies over het voorstel van decreet over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator. Met dat voorstel willen de parlementsleden Andries Gryffroy (N-VA), Robrecht Bothuyne (CD&V), Willem-Frederik Schiltz (Open VLD), Wilfried Vandaele (N-VA), Tinne Rombouts (CD&V) en Inez De Coninck (N-VA) de VREG

4 adviezen
van de VREG

via naamswijziging **omvormen tot de Vlaamse Nutsregulator**. Ook willen zij die Vlaamse Nutsregulator verschillende **taken** toewijzen **op vlak van waterdistributie en -sanering**.

Het is evenwel nog onzeker wanneer die decretale initiatieven finaal goedgekeurd en van kracht zullen zijn. In dit ondernemingsplan gaat de VREG ervan uit dat wat betreft het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen en waterstofdistributie in het Vlaams Gewest de VREG geleidelijk de nodige expertise zal opbouwen in 2024 en 2025. De VREG voorziet hiervoor de nodige financiële middelen. Voor wat betreft de kerntaken VREG en de operationalisering van de Vlaamse Nutsregulator gaat de VREG ervan uit dat die geen financiële impact zullen hebben in 2024 onafgezien van het verdere verloop van de decretale initiatieven.

De VREG staat positief tegenover extra taken,
maar dan wel in volle onafhankelijkheid, daadkrachtig en efficiënt, én met voldoende middelen.

Analogieën tussen netwerkinfrastructuren

efficiëntiewinsten

kruissubsidies vermijden

VREG nu
elektriciteit

VREG nu
aardgas

VREG nu
warmte- en
koudenetten

Nieuwe taak
drinkwater
& riolering

VNR-decreet

Nieuwe taak
waterstof

H₂-decreet

Nieuwe taak
koolstof-
dioxide

CO₂-decreet

Een bundeling van het toezicht op de leidinggebonden nutssectoren zoals elektriciteit, gas, warmte, maar ook CO₂ en H₂ binnen één regulator biedt voordelen. Er zijn zeker analogieën tussen deze netwerkinfrastructuren. De expertise en best practices hierover kunnen gedeeld en gebundeld worden: tarief- en technische regulering, controleprocessen, stakeholderoverleg, ... De benodigde middelen en ondersteunende processen zoals bv. communicatie kunnen efficiënter worden ingezet en het wordt eenvoudiger om toe te zien op het vermijden van kruissubsidies.

Kennisopbouw en opstart taken in nieuwe sectoren

We ontwikkelen in 2024 **expertise** over de waterstof- en koolstofdioxidesector:

- We bouwen kennis op over het **vervoer van waterstof**. We volgen de Europese initiatieven op rond de regulering van H₂-netten. We adviseren over de aanwijzing van de waterstofdistributienetbeheerder. We brengen de investeringsbehoeften voor waterstofdistributienetten in kaart en onderzoeken de financiering ervan. We starten ook het onderzoek naar een geschikt en robuust regulatorisch kader voor de goedkeuring van de tarieven voor waterstofdistributie.
- We bouwen kennis op over het **vervoer van koolstofdioxide**. We volgen de Europese initiatieven op rond de regulering van CO₂-netten. We adviseren op vraag van de Vlaamse Regering over de aanwijzing en ontwikkelingsplannen van de beheerders van lokale clusters en het vervoersnetwerk van koolstofdioxide en beslissen over de voorgedachte technische reglementen. We keuren de tarieven voor toegang tot lokale clusters en het vervoersnetwerk goed. We stellen een rapport op over de ontwikkeling van de markt voor het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen.

Extra aanwervingen

Om onze nieuwe bevoegdheden te kunnen opnemen en de bijhorende taken kwalitatief te kunnen uitvoeren, hebben we extra mensen nodig. We brengen in 2024 de benodigde profielen in kaart. We gaan hoofdzakelijk op zoek naar juridische, economische en technische profielen met ervaring of interesse in de waterstof- en koolstofdioxidesector.

Belanghebbendenmanagement

We inventariseren in 2024 de verschillende **belanghebbenden in de waterstof- en koolstofdioxidesector** en gaan met hen in overleg. We brengen hun belangen en behoeften in kaart en gaan op zoek naar de meest geschikte manier om elk van hen te betrekken bij onze activiteiten en beslissingen. We nemen ook onze huidige belanghebbenden mee in die analyse. We reiken de hand naar alle belanghebbenden om **samen** de uitdagende doelstellingen te realiseren.

Organisatiestructuur, huisvesting, systemen en processen

We integreren de nieuwe bevoegdheden in onze organisatiestructuur. We streven daarbij naar **efficiëntiewinsten** en het behoud van onze **daadkracht en onafhankelijkheid**. We laten onze kantoren, IT-systemen en processen mee evolueren met de groei van onze organisatie.

4. Reguleren

Toepassing tariefmethodologie elektriciteits- en aardgasdistributie 2021-2024

In 2024 geldt de tariefmethodologie voor elektriciteits- en aardgasdistributie voor de reguleringsperiode van 2021 tot en met 2024. De tariefmethodologie omschrijft hoe we het toegelaten inkomen van de distributienetbeheerder uit zijn nettarieven voor elektriciteit en/of aardgas vaststellen en hoe de distributienetbeheerder dat budget moet omzetten naar nettarieven volgens een bepaalde tariefstructuur.

De tariefmethodologie legt de distributienetbeheerders op om te rapporteren over de **kwaliteit van hun dienstverlening**. We bestuderen die rapporten. We onderzoeken ook de jaarlijkse **methodenota** van werkmaatschappij Fluvius System Operator. Met die nota evalueren we het eventuele risico op kruissubsidiëring met andere activiteiten van het nutsbedrijf. Ook beoordelen we hoe het nutsbedrijf directe en indirecte kosten toewijst en activeert. We besteden in 2024 specifieke aandacht aan de **kabel- en glasvezelactiviteiten** die de distributienetbeheerders via Fluvius System

Operator hebben ingebracht in Wyre. Die joint venture met Telenet werd opgericht op 1 juli 2023.

Jaarlijks rapporteren de distributienetbeheerders over de kosten van het afgelopen jaar. Die rapporten vormen de basis voor zowel de trendberekening voor het toegelaten inkomen als de jaarlijkse saldi. We analyseren die rapporten in detail. Midden 2024 stellen we de **regulatoire saldi** voor het **jaar 2023** vast.

Beslissing tariefmethodologie elektriciteits- en aardgasdistributie vanaf 2025

In 2024 beslissen we over de tariefmethodologie voor elektriciteits- en aardgasdistributie voor de reguleringsperiode vanaf 2025. Dat doen we na een **openbare raadpleging** van alle belanghebbenden. Met de nieuwe tariefmethodologie willen we de distributienetbeheerders aanzetten om te zorgen voor een **efficiënt beheerd en betrouwbaar distributienet én datasysteem, betaalbaar** voor huidige en toekomstige generaties. We willen hen ook stimuleren om de **energietransitie mee mogelijk te maken**.

Tariefmethodologie

Externe studies

We startten de voorbereidingen voor de nieuwe tariefmethodologie al in 2023. Bij de opmaak houden we rekening met verschillende voorafgaande **externe studies**:

- We integreren de resultaten van het onderzoek over de hoogte van de **kapitaalkostvergoeding** voor de distributienetbeheerders.
- We beoordelen de impact van de onderzoeken over een uitbreiding van de **financiële stimulan-sen** en de toe te passen **indexatieparameter(s)** en **efficiëntieprikkel(s)**.
- We beoordelen de impact van het onderzoek over **energiegemeenschappen, actieve afnemers in een gebouw en betrokken afnemers bij de verkoop van groene stroom in een gebouw**. In lijn met het Energiedecreet onderzochten we in 2023 in welke mate hun activiteiten het elektriciteitsdistributienet kunnen ontlasten en, in voorkomend geval, welke relevante vergoedingen daarvoor kunnen voorzien worden.
- We beoordelen de impact van het onderzoek over **tijdsafhankelijke tarieven en injectie**. In lijn met de huidige tariefmethodologie voerden de distributienetbeheerders tegen december 2023 een studie uit over de eventuele noodzaak om tijdsafhankelijke tarieven op distributienetniveau in te voeren en hoe netgebruikers met injectie kunnen aangespoord worden om het net rationeel te gebruiken.

In lijn met de huidige tariefmethodologie actualiseerden de distributienetbeheerders in 2023 ook hun rapport over de **koppeling van de distributienetten met de netten op hogere spanningsniveaus**. Die update omvat een detailbeoordeling van de kostenefficiëntie van de koppelingen en voorstellen om die efficiëntie te verbeteren. We beoordelen een eventuele bijstelling van relevante bepalingen in de nieuwe tariefmethodologie op basis van dat rapport.

We gaan na of in de nieuwe tariefmethodologie specifieke tarifaire bepalingen aangewezen zijn voor netgebruikers die **ondersteunende diensten** leveren aan de netbeheerders. Daarvoor doen we onder meer onderzoek naar de tarifaire behandeling van **opslagsystemen** aangesloten op het elektriciteitsdistributienet in andere Europese landen.

Eind 2024 beoordelen we de **tariefvoorstellen** van de distributienetbeheerders voor de periodieke en niet-periodieke nettarieven voor het **jaar 2025**. Dat doen we volgens de bepalingen in de nieuwe tariefmethodologie. In aanloop naar die tariefvoorstellen treffen we de nodige administratieve voorbereidingen met het oog op de herschikking van het landschap van distributienetbeheerders vanaf begin 2025.

Evaluatie nieuwe tariefstructuur elektriciteit

Begin 2023 voerden we de nieuwe tariefstructuur voor de periodieke nettarieven elektriciteit in. De tariefmethodologie 2021-2024 legt die tariefstructuur vast. Naast grote bedrijven betalen ook gezinnen en kmo's sinds dan een capaciteitstarief.

We startten in 2023 een **meerjarig evaluatietraject** van die nieuwe tariefstructuur op. Dat traject ronden we eind 2024 af met een overkoepelend rapport. Daarin beoordelen we de toepassing en effecten van het capaciteitstarief aan de hand van een vooraf bepaald kader. We betrekken de belanghebbenden via meerdere deeltrajecten.

Aanpassing technische reglementen distributie

In het voorjaar van 2023 trad een nieuwe versie van het technisch reglement voor de distributie van elektriciteit (TRDE) in werking. Die versie was het resultaat van een herzieningstraject om verder invulling te geven aan het aangepast wetgevend kader rond flexibiliteit voor distributienetbeheer. In 2024 starten we mogelijk een nieuw herzieningstraject op. Dat hangt af van aanpassingen in hogere regelgeving, zoals de eventuele **herziening van de Elektriciteitsrichtlijn**.

Aanpassing technisch reglement plaatselijk vervoernet van elektriciteit

We startten in 2023 met een grondige herziening van het technisch reglement voor het plaatselijk vervoernet van elektriciteit (TRPV). We zetten dat herzieningstraject verder in 2024. We brengen het TRPV inhoudelijk in lijn met **diverse Europese verplichtingen** en houden rekening met de **Gedragscode**, afgesplitst van het Federaal Technisch Reglement. We herbekijken ook de structuur van het document.

5. Controleren

Opvolging netbeheerders

De Vlaamse regelgeving en de technische reglementen leggen de netbeheerders en hun werkmaatschappij een aantal verplichtingen op, bijvoorbeeld over onafhankelijkheid en databeheer. We controleren of ze die **verplichtingen** naleven en beslechten geschillen daarover als dat nodig is.

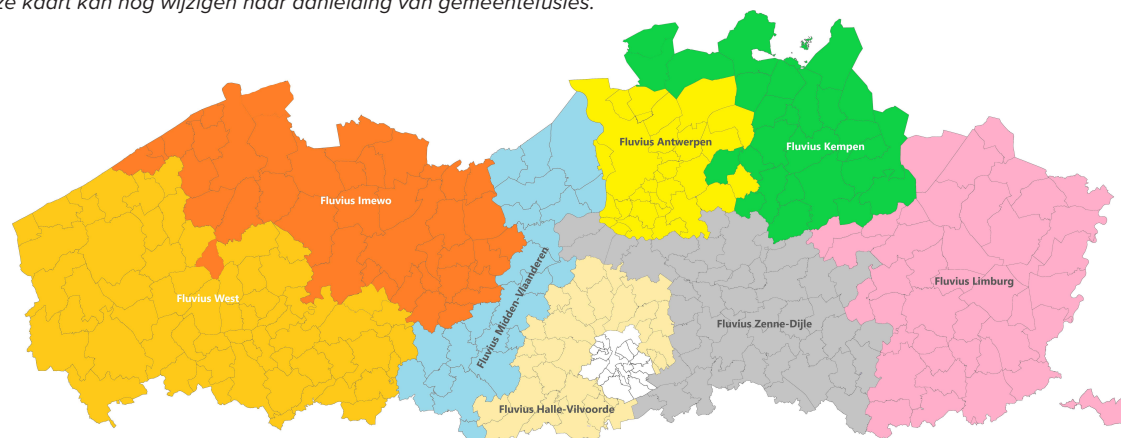
Het **landschap van distributienetbeheerders** wordt vanaf 1 januari 2025 **herschikt**. Dat is het gevolg van een aantal decretale vereisten:

- De grondgebieden van distributienetbeheerders moeten aaneensluitend zijn.
- Voor elk gebied moet er eenzelfde distributienetbeheerder zijn voor elektriciteit en aardgas.
- Een distributienetbeheerder moet minstens 200.000 afnemers hebben.

We monitoren de naleving van die vereisten. We nemen de bijhorende beslissingen over de aanwijzing van netbeheerders en over de tarieven, in lijn met de bepalingen in de tariefmethodologie.

Nieuw DNB-landschap

Deze kaart kan nog wijzigen naar aanleiding van gemeentefusies.

Fluvius Imewo | Fluvius West | Fluvius Midden-Vlaanderen | Fluvius Antwerpen |
Fluvius Halle-Vilvoorde | Fluvius Zenne-Dijle | Fluvius Kempen | Fluvius Limburg

Toezicht op kwaliteit netbeheer

We houden toezicht op de kwaliteit van de **dienstverlening** van de netbeheerders. We publiceren het jaarlijks rapport over de kwaliteit van dienstverlening en de aansprakelijkheid van de netbeheerders. We hebben specifieke aandacht voor de dienstverlening van de elektriciteitsdistributienetbeheerders bij de aanmelding van PV-installaties en de bijhorende plaatsing van digitale meters. We blijven de distributienetbeheerders aansporen om de beschikbare data van digitale meters te gebruiken voor het beheer van hun net en het toezicht daarop, bijvoorbeeld voor het opvolgen van de geleverde spanning.

We beoordelen de jaarlijkse **investeringsplannen** (op 3 jaar en 10 jaar) van de netbeheerders. We gaan na of de investeringsplannen voor het elektriciteitsdistributienet voldoen aan de goedkeuringsvoorwaarden opgelegd bij onze eerdere beoordeling. We besteden daarbij specifieke aandacht aan het inzetten van flexibiliteit als alternatief voor netinvesteringen. We actualiseren samen met het VEKA de **studie over de capaciteit van de laagspanningsnetten**. We laten ons daarvoor begeleiden door een extern studiebureau. In die studie gaan we na of de geplande investeringen in het distributienet samen met andere maatregelen voldoende zijn voor de uitdagingen van de toekomst. We rapporteren daarover voor de derde keer aan de Vlaams minister bevoegd voor het energiebeleid.

We zien erop toe dat de netbeheerders het **aardgasdistributienet** enkel daar uitbreiden waar het Energiedecreet het toelaat. Op bepaalde plaatsen wordt biogas geïnjecteerd op het aardgasdistributienet. We volgen de ontwikkelingen van die bijmenging verder op.

We volgen ook de **uitrol van de digitale meter** verder op. We houden daarbij het doel van de Vlaamse Regering voor ogen om tegen einde 2024 minstens 80% van de gezinnen en kmo's van een digitale meter te voorzien. We gaan na of marktpartijen de mogelijkheden van de digitale meter volledig kunnen gebruiken in het voordeel van de netgebruiker.

Opvolging flexibiliteit

We volgen op hoe de netbeheerders het decretale kader rond commerciële en technische flexibiliteit concreet uitwerken en toepassen. Dat moet zorgen voor een beter gebruik van het net en een versnelling van de energietransitie. We analyseren de stand van zaken rond flexibiliteit vanaf 2024 in een apart **flexibiliteitsrapport**. Daarin rapporteren we onder meer over de toepassing en activatie van gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van

elektriciteit. We evalueren of de situaties waarin deze vormen van flexibiliteit worden toegepast, voldoen aan de toepassingsvoorwaarden. We blijven de **voorwaarden** voor het verstrekken van **ondersteunende diensten** voor het beheer van lokale congestie opvolgen, net als de producten en aanbestedingsprocedures van de netbeheerders voor niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten. We publiceren een lijst op onze website met **dienstverleners van flexibiliteit**. We beslechten **geschillen** over de verplichtingen van dienstverleners van flexibiliteit en aggregatoren.

Opvolging aansluitings- en toegangsvoorwaarden

Het **aansluitingscontract** en **aansluitingsreglement** van de netbeheerders regelt de rechten en plichten van de netgebruikers voor de aansluiting op het net. We bewaken de conformiteit met de hogere regelgeving, de transparantie van de regels en het evenwicht in de relatie tussen netbeheerders en hun netgebruikers. Het **toegangscontract** van de netbeheerders regelt de rechten en plichten van de toegangshouder en zijn evenwichtsverwoordelijke voor het gebruik van het net. We bewaken het evenwicht in de relatie tussen netbeheerders en hun toegangshouders. We volgen ook de **technische voorschriften** voor aansluiting en toegang tot het net op.

Evaluatie databeheer

We evalueren de activiteiten rond databeheer van de distributienetbeheerders. In 2023 voerden we een pre-audit uit bij de distributienetbeheerders. Daarin brachten we het IT-landschap rond databeheer in kaart. In 2024 voeren we een meer **doorgedreven audit** uit. We controleren of het IT-beleid van de distributienetbeheerders voldoende ambitieus en toekomstgericht is om alle marktgerelateerde dataprocessen goed en in lijn met de regelgeving te laten werken. Op basis van de resultaten bekijken we verder hoe we Fluvius kunnen stimuleren richting een performante en toekomstgerichte databeheerder.

We vergelijken de activiteiten rond databeheer met de situatie in **andere gewesten en Europese landen**. We nemen de resultaten op in een eerste **vijfjaarlijks evaluatierapport**. We starten de voorbereidingen daarvoor in 2023.

Toezicht op marktprocessen digitale meters

We blijven toezien op de correcte en efficiënte werking van het centraal marktsysteem (CMS) en het protocol voor de uitwisseling van gegevens tussen de IT-systemen van de netbeheerders en leveranciers (MIG 6). We volgen de ontwikkeling en implementatie op van **nieuwe marktprocessen**.

Die moeten onder meer:

- het gebruik van reële maandelijkse verbruiksgegevens in de allocatie faciliteren;
- een correcte toewijzing van gedeelde en persoon-aan-persoon verkochte energiehoeveelheden nastreven;
- het inzetten van flexibiliteit door de distributienetbeheerders ondersteunen;
- en meerdere afnamecontracten op één toegangspunt mogelijk maken.

Zo waken we erover dat gezinnen en kmo's de voordelen van de digitale meter volledig kunnen benutten.

Monitoring marktwerking

We houden toezicht op de elektriciteits- en aardgasmarkt, de warmte- en koudemarkt die ontstaat rond warmtenetten en de markten van steuncertificaten en garanties van oorsprong. We maken dashboards met de belangrijkste cijfers en publiceren jaarlijks onder meer volgende **rapporten**:

- **Marktbericht**: ontwikkelingen van de elektriciteits- en aardgasmarkt in Vlaanderen in het afgelopen jaar;
- **Marktmonitor**: resultaten van onze jaarlijkse enquêtes bij Vlaamse gezinnen en bedrijven over hun ervaring en gedrag op de energiemarkt;
- **Rapport over de financiële gezondheid van de energiemarkt**: analyse van de financiële situatie van alle actieve leveranciers in Vlaanderen;
- **Vergelijkende studie elektriciteits- en aardgasprijzen**: benchmarking van de elektriciteits- en aardgasprijzen in België en de ons omringende landen;
- **Sociaal rapport**: statistieken over de uitvoering van de sociale openbaardienstverplichtingen in Vlaanderen in het afgelopen jaar;
- **Warmtenetrapport**: stand van zaken over warmte- en koudenetten in Vlaanderen;

- **Certificatenmarktbericht**: evoluties op de markt van groenestroom- en warmte-kracht-certificaten in het afgelopen jaar;
- **Certificatenkostrapport**: overzicht van de doorrekening van de kosten van de quotumverplichtingen voor groene stroom en warmtekrachtkoppeling in de elektriciteitsprijs.

Financiële opvolging energieleveranciers

We volgen de financiële toestand van de elektriciteits- en aardgasleveranciers van nabij op. We rapporteren jaarlijks over de **financiële gezondheid** van de Vlaamse energiemarkt en van de op die markt actieve leveranciers. We volgen de discussies rond hedging op in het kader van de wijzigingen aan het Europees wetgevend kader rond Electricity Market Design (EMD). We ondernemen actie als die wijzigingen extra verplichtingen met zich meebrengen. Ter voorbereiding brengen we de **sourcing- en hedging-strategieën** van de leveranciers in kaart. We identificeren risico's en mitigerende maatregelen, niet in het minst de **risico's op wanbetaling en illiquiditeit**.

Monitoring kwaliteit dienstverlening energieleveranciers

Vanaf 2024 rapporteren de elektriciteits- en aardgasleveranciers aan de VREG over de vragen en klachten die zij ontvangen van hun klanten op basis van een uitgebreid en verbeterd model. We overleggen ook regelmatig met de Vlaamse Ombudsdienst en de Ombudsdienst voor Energie over de klachten die zij ontvangen. Op basis van klachtentendensen kijken we waar de marktwerking kan verbeterd worden. Waar nodig ondernemen we acties naar de betrokken marktpartij. We brengen de **procedures van klachtenbehandeling** bij alle leveranciers in kaart. We doen aanbevelingen ter verbetering aan leveranciers die hun klachtenbehandeling onvoldoende hebben uitgewerkt. We herbekijken de **klachtenindicator in de V-test®** om de kwaliteit van dienstverlening van de leveranciers nog beter te weerspiegelen.

Onderzoek over intermediairen bij de aankoop van energie

Op vraag van de Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid voeren we opnieuw een onderzoek naar de **activiteiten** van intermediairen bij de aankoop van elektriciteit en aardgas. We updaten het rapport van 2019. We brengen in kaart hoe die intermediairen omgaan met **nieuwe evoluties** zoals het capaciteitstarief, dynamische contracten en energiedelen. We bekijken ook de **impact van de energiecrisis** op hun werking en aanpak.

Monitoring energieprijzen

We volgen de evolutie van de elektriciteits- en aardgasprijzen voor gezinnen en kmo's in Vlaanderen van nabij op aan de hand van de gegevens uit de V-test®. We verbeteren en verruimen onze **prijzardashboards**, zodat gezinnen en bedrijven, sector en beleid makkelijk met onze cijfers aan de slag kunnen gaan. We communiceren regelmatig over de marktrends en brengen specifieke opportuniteiten en valkuilen voor verschillende klantengroepen in kaart. Zo

Controle algemene en bijzondere voorwaarden, tariefkaarten en facturen

We controleren de **algemene en bijzondere voorwaarden** en de tariefkaarten van elektriciteits- en aardgascontracten. We kijken de bepalingen na rond een aantal recente evoluties zoals energiedelen en persoon-aan-persoonverkoop. We zien toe of leveranciers verschillende **nieuwe verplichtingen** vanaf 2024 naleven, bijvoorbeeld rond informatieverlening aan klanten, maandafrekening voor alle contracten en het gebruik van maandelijkse verbruiksgegevens uit de digitale meter voor de jaarafrekening. We **controleren** de **afrekeningsfacturen** van alle leveranciers. Met regelmatige steekproeven gaan we na of de aangerekende bedragen juist zijn en de opgenomen informatie volledig en duidelijk is.

verhogen we de transparantie van de energiemarkt.

Samen met de andere Belgische energieregulators voeren we sinds 2020 jaarlijks een **vergelijkende studie** uit naar de **elektriciteits- en aardgasprices in België en de ons omringende landen**. We laten ons daarvoor begeleiden door een extern studiebureau. In het voorjaar van 2024 stellen we voor de vijfde keer een rapport op, over de prijzen van 2024. De bevoegde overheden kunnen zich baseren op dat rapport om de impact van het energiebeleid op de koopkracht van gezinnen en de competitiviteit van bedrijven op te volgen.

Daarnaast werken we vanaf 2024 samen met de andere regulatoren aan een **vergelijking van de kostprijzen voor verwarming** met warmtepompen en andere duurzamere technologieën tegenover de kostprijs voor verwarming met fossiele brandstoffen zoals aardgas.

Opvolging dynamische contracten

Sinds 2021 kunnen afnemers met een digitale meter kiezen voor een dynamisch elektriciteitscontract. Daarmee kunnen zij beter inspelen op variërende energieprijzen, bijvoorbeeld door de weersomstandigheden en het uur van de dag. De V-test® geeft een **overzicht** van de dynamische prijscon-

tracten op de markt. Sinds het voorjaar van 2023 is dat het geval voor alle afnemers met een digitale meter; niet langer alleen voor afnemers waarvan de distributienetbeheerder al minstens één jaar verbruiken per kwartier uitleest.

We volgen de **prijsvolatiliteit** van dynamische contracten op en informeren daarover via een dashboard. We rapporteren over de voornaamste ontwikkelingen op vlak van dynamische prijscontracten in Vlaanderen in ons jaarlijks Marktrapport.

Opvolging energiegemeenschappen, energiedelen en persoon-aan-persoonverkoop

Sinds 2022 moeten **energiegemeenschappen** zich aanmelden bij de VREG. Energiegemeenschappen moeten onder meer doorgeven welke activiteiten ze uitoefenen en wat hun samenstelling is. We volgen die **meldingen** verder op en publiceren de informatie op onze website.

We blijven jaarlijks rapporteren over de **evoluties** op vlak van energiedelen en persoon-aan-persoonverkoop in Vlaanderen, en de bijdrage van energiegemeenschappen daarin. We hebben aandacht voor mogelijke verbeterpunten en doen waar relevant suggesties tot aanpassing en verfijning van de regelgeving. We informeren regelmatig over de stand van zaken via een dashboard.

Sinds het voorjaar van 2023 zijn alle vormen van **energiedelen en persoon-aan-persoonverkoop** in praktijk mogelijk: energiedelen in een gebouw of in een energiegemeenschap, energiedelen met jezelf (tussen eigen vestigingen), energie verkopen tussen 2 verschillende afnemers, meervoudige persoon-aan-persoonverkoop waarbij meerdere afnemers verkopen aan één andere afnemer en verkoop door een VME aan afnemers in het gebouw. Ook zijn energiedelen en persoon-aan-persoonverkoop sindsdien mogelijk tussen deelnemers met een afnamecontract bij verschillende leveranciers. Al die vormen verlopen volgens een protocol dat werd opgesteld en geïmplementeerd door de distributienetbeheerders. De VREG keurde dat protocol goed.

We blijven via de V-test® informeren over de extra **kosten en voorwaarden** die leveranciers opleggen bij energiedelen. Ook overleggen we verder met de marktpartijen over mogelijke vervolgstappen in de implementatie van energiedelen en persoon-aan-persoonverkoop.

Toezicht op warmte- en koudenetten

Sinds 2019 houden wij toezicht op de warmte- en koudenetten in Vlaanderen. We informeren over de geldende wetgeving en brengen nieuwe warmte- en koudenetten in kaart.

We publiceren het jaarlijks **Warmtenetrapport** met een stand van zaken. We overleggen in 2024 verder over het **marktmodel** en toekomstige regulering van warmtenetten met belanghebbenden, het VEKA en het kabinet van de Vlaams minister bevoegd voor het energiebeleid. We volgen de wetgevende ontwikkelingen rond **consumentenbescherming** en **integratie van restwarmte en biobrandstoffen** in warmtenetten verder op. We adviseren over vereiste aanpassingen aan de Vlaamse regelgeving wanneer dat nodig is. We zetten het voorbereidend werk voor een **technisch reglement** voor warmte- en koudenetten verder. We inspireren ons daarvoor onder meer op de klachtenrapportering van de warmteleveranciers. We houden toezicht op de **prijsvorming** bij de warmteleveranciers en de sterke koppeling tussen aardgas- en warmtepreizen.

Beheer steuncertificaten

Op het **VREG-platform** beheren we de groenestroom- en warmte-krafcertificaten. We berekenen het aantal steuncertificaten dat

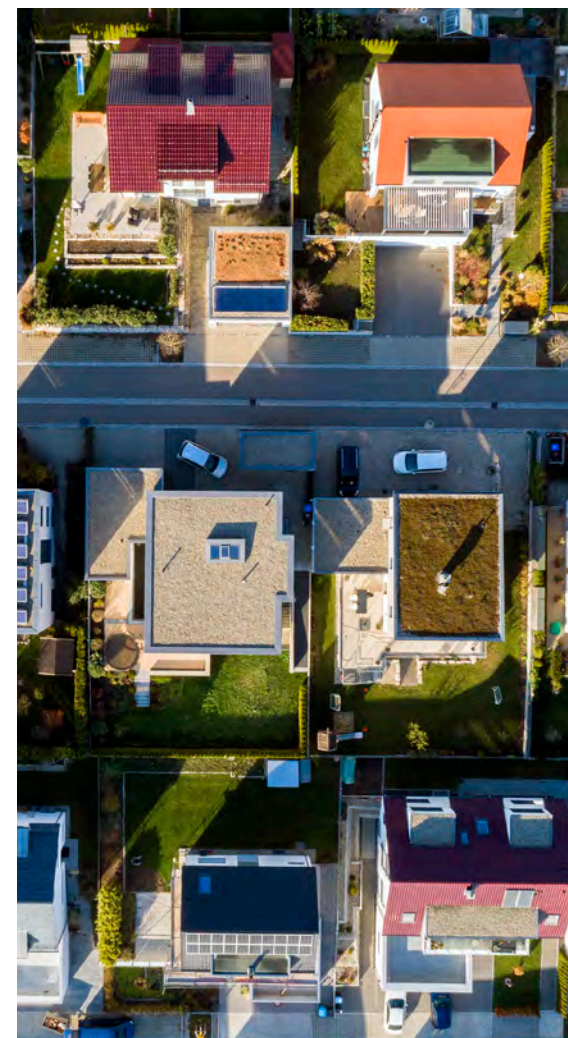
toegangshouders moeten inleveren (quotumverplichting) en zien erop toe dat ze die certificaten correct indienen. We passen de berekening van de **quotumverplichting** aan volgens de regelgeving. Zo rekenen we in april 2024 met het verlaagd percentage voor groenestroomcertificaten.

We controleren en rapporteren of de netbeheerders hun **opkoopverplichting** van steuncertificaten **tegen minimumprijzen** naleven en of ze die certificaten op een transparante en reguliere manier verkopen. We berekenen jaarlijks de kosten van de opkoopverplichting die de elektriciteitsdistributienetbeheerders onderling verrekenen. We voeren zowel een indicatieve als definitieve berekening van de te verrekenen kosten uit. We delen die berekeningen met de betrokken distributienetbeheerders.

Toezicht op herkomst geleverde elektriciteit, gas en warmte

Op het VREG-platform registreren we de **garanties van oorsprong** (GO's). We kennen GO's toe voor de injectie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen of warmte-krafcbesparing en van groen gas. Energieleveranciers kunnen die GO's inleveren op het VREG-platform. Zo kunnen ze aantonen dat ze een hoeveelheid groene stroom of gas leverden. We publiceren jaarlijks in een dashboard de **Brandstofmix** met informatie over de oorsprong van de geleverde stroom in Vlaanderen. In het VREG-platform registreren we

de verkopen van GO's. We verzekeren de in- en uitvoer van groene stroom-GO's in Vlaanderen en een heel aantal Europese lidstaten met een koppeling tussen het VREG-platform en de **HUB van AIB** (Association of Issuing Bodies).

6. Adviseren

Opvolging Europese initiatieven

We volgen de ontwikkelingen op Europees niveau op. In het bijzonder focussen we op de wijzigingen aan de **Elektriciteitsrichtlijn en -verordening**. Een deel van die wijzigingen zijn ingegeven door de voorbije energiecrisis. We volgen ook de implementatie op van de **Verordening voor de infrastructuur van alternatieve brandstoffen**, de nieuwe **Energie-efficiëntierichtlijn**, de nieuwe **Richtlijn hernieuwbare energiebronnen** en de verdere evoluties in de herziening van de **Gasrichtlijn** met het oog op waterstof en koolstofarme gasmarkten.

Adviesverlening

We geven advies bij nieuwe Vlaamse ontwerpgeving over energie.

7. Informeren

V-test®

Met de V-test® kunnen gezinnen en kmo's energiecontracten op de Vlaamse energiemarkt vergelijken en beter geïnformeerd een energiecontract kiezen. De V-test® toont op elk moment een volledig en actueel overzicht van alle contracten die op de markt worden aangeboden. We blijven inzetten op **informatieverlening aan Energiehuizen** en andere hulpverleners zodat elke Vlaming het meest voordelige en gepaste energiecontract kan vinden.

Met **doelgroepgerichte communicatiecampagnes** zetten we de V-test® in de kijker. We moedigen gezinnen en kmo's aan om een persoonlijk profiel aan te maken, hun huidig contract te vergelijken met het aanbod van nieuwe contracten én ook de andere voordelen van het persoonlijk profiel te gebruiken.

Dashboards cijfers energiemarkt

We houden cijfers bij over de evoluties op de energiemarkt. Die cijfers publiceren we in online dashboards. Gebruikers kunnen de achterliggende data downloaden en er zelf mee aan de slag gaan. We ontsluiten kwaliteitsvolle data en

publiceren regelmatig de meest actuele cijfers. Zo kunnen beleid, sector en pers de evoluties op de energiemarkt op de voet volgen en kort op de bal spelen.

We zetten markante cijfers op een toegankelijke manier in de kijker via onze communicatiekanalen. Zo maken we het brede publiek bewust van de evoluties op de energiemarkt en moedigen we hen aan om zelf een actieve rol in die markt op te nemen.

Website

Via onze website informeren we gezinnen en bedrijven over de werking van de energiemarkt en de rechten die zij hebben. Met toegankelijke informatie ondersteunen we hen om zelf actief deel te nemen aan de energiemarkt en de energietransitie. Bij plotse veranderingen zorgen we met FAQ's voor onmiddellijke duidelijkheid.

We ontwikkelen in 2024 een **nieuwe website**. Laagdrempelige en doelgroepgerichte communicatie staat in die ontwikkeling voorop. De kennis en informatienoden over energie verschillen sterk tussen gezinnen en bedrijven onderling: van early adopter in de energietransitie tot volle-

dige leek op de energiemarkt, van 25-jarige tot 70+,.... Iedereen moet op onze website makkelijk informatie vinden op zijn/haar maat.

Informatieverlening via andere kanalen

We brengen zowel gezinnen en bedrijven als de sector op de hoogte van het laatste nieuws over de energiemarkt via onze **nieuwsbrieven, blogs op onze website, sociale media, specifieke communicatie-acties en de pers**. We informeren via die communicatiekanalen op maat en volgens de interesses van onze doelgroepen. We streven ernaar om laagdrempelig en breed te communiceren over onze activiteiten, beslissingen en doelstellingen.

Gezinnen en bedrijven kunnen ons bereiken via het contactformulier of via het nummer 1700.

V-test®
vtest.be

Communicatie via intermediairen

We zetten in 2024 verder in op communicatie via intermediairen. We bouwen ons netwerk van intermediairen uit en ondersteunen hen met informatie en materiaal op maat van hun doelgroep(en). Zo kunnen we op een efficiënte manier zoveel mogelijk gezinnen en bedrijven bereiken. We focussen onder meer op informatieverlening voor:

- **Hulpverleners** (OCMW-medewerkers, steden en gemeenten, Energiehuizen, ...). We informeren hen onder meer over de V-test®, evoluties in energieprijzen en -contracten en de berekening van afrekeningsfacturen. Zo ondersteunen we hulpverleners in het begeleiden van burgers op de energiemarkt. We voorzien aangepast communicatiemateriaal voor kwetsbare doelgroepen.
- **Leveranciers** (communicatie- en klantendienstmedewerkers). We informeren hen onder meer over de nieuwe tariefmethodologie en maken hen wegwijs op onze nieuwe website. Zo ondersteunen we leveranciers in het beantwoorden van vragen en bezorgdheden bij hun klanten.

Dashboards VREG

<https://www.vreg.be/nl/energiemarkt-cijfers>

6.735

telefoons

6.948

infomails

1.090.230

websitebezoekers

29

nieuwsbrieven

35.564

nieuwsbriefabonnees

V-test®

1.673.058

gezinnen

59.052

bedrijven

3.451

volgers op LinkedIn

4.159

volgers op Facebook

8. Overleg en samenwerking

Openbare raadplegingen

Voor we belangrijke **beslissingen** nemen op vlak van **tariefregulering en technische regulering** consulteren we de belanghebbenden. We houden een openbare raadpleging van de volledige ontwerpbeslissing en publiceren daarna een verslag. Daarin reageren we op elke relevante reactie en geven aan hoe we onze definitieve beslissing eventueel bijgestuurd hebben.

Overleg met onze belanghebbenden

We geven mondeling **toelichting** aan onze belanghebbenden over onze **activiteiten en beslissingen** en gaan in overleg. We publiceren alle relevante documenten zoals dit ondernemingsplan, beslissingen, adviezen, rapporten, mededelingen, jaarverslagen en jaarrekeningen op onze website en in nieuwsbrieven. We reiken de hand naar alle belanghebbenden om **samen** met eenduidig communicatie een **breed draagvlak** te **creëren voor de energietransitie**.

Overleg met andere regulatoren

We zijn één van de vier energieregulators in België. We wisselen informatie uit en werken samen met de andere regulatoren **via FORBEG**. FORBEG is een informeel overlegorgaan dat bestaat uit vertegenwoordigers van CREG, VREG, BRUGEL en CWaPE. Binnen FORBEG zijn er verschillende werkgroepen rond specifieke thema's.

Europese samenwerking

We volgen de Europese ontwikkelingen rond energie op. Dat doen we vooral **via FORBEG**. In de relevante werkgroepen worden we op de hoogte gebracht van de meest recente Europese ontwikkelingen en bespreken we het standpunt van de Belgische energieregulators.

9. Financiering

Onze werking wordt gefinancierd via een dotatie uit het Energiefonds en een retributie op transacties met garanties van oorsprong. Het Vlaams Parlement bepaalt het bedrag van de dotatie. Dat doet ze op basis van een ontwerp van begroting, ondernemingsplan en voorstel van dotatie dat de Raad van Bestuur van de VREG eerst goedkeurt.

Aannames

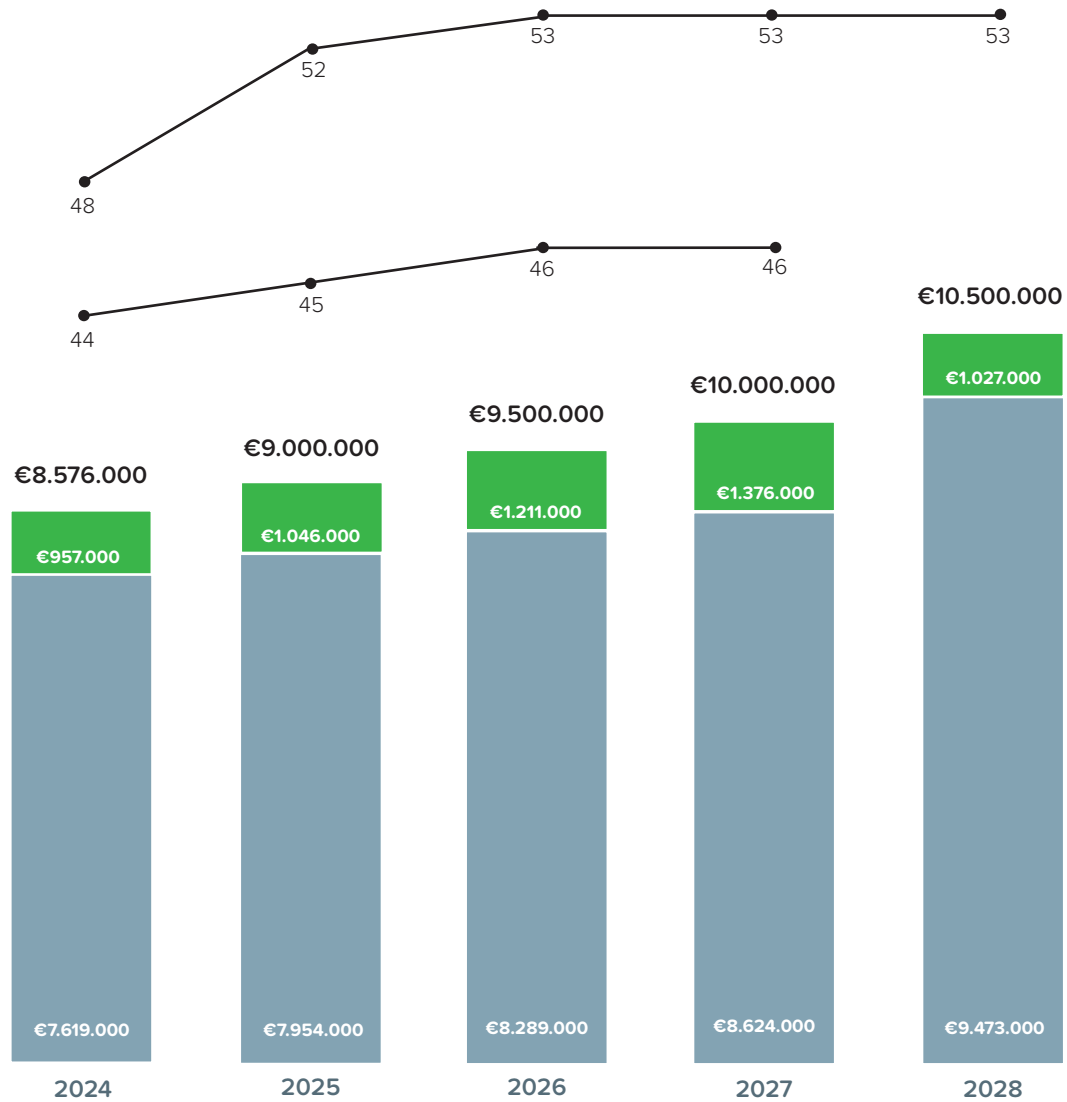
In de begroting voor 2024 en de meerjarenraming gaan we ervan uit dat onze bevoegdheden worden uitgebreid naar nieuwe de volgende nieuwe bevoegdheden: waterstof en koolstofdioxide.

We voorzien in het voorstel van dotatie de middelen die nodig zijn om deze extra bevoegdheden onmiddellijk en kwaliteitsvol te kunnen opnemen. In lijn met de Vierde Elektriciteitsrichtlijn (Art. 57, (5), b)) moeten wij over alle benodigde personele en financiële middelen beschikken om onze taken doeltreffend en efficiënt te kunnen uitvoeren.

Om onze bevoegdheden inzake waterstof en koolstofdioxide te kunnen vervullen, hebben we extra mensen nodig. De koolstofdioxide- en waterstofsector zijn nog in volle ontwikkeling. Onze taken in die sectoren zullen geleidelijk aan meer werk met zich meebrengen. Het aanwerven van extra medewerkers voor die taken kan dus ook geleidelijk aan gebeuren.

De meerjarenraming omvat geen financiële middelen gerelateerd aan de operationalisering van de Vlaamse Nutsregulator en het kerntakendebat over de VREG. Zodra er hierrond aanpassingen aan het regelgevend kader goedgekeurd worden, moet de meerjarenraming aangepast worden.

Evolutie (geraamde) dotatie en personeelsaantal 2024-2028

Personeelsaantal

Aantal personeelsleden nieuwe sectoren

Aantal personeelsleden VREG

Bijkomende dotatie

Uitbreiding van onze bevoegdheden naar nieuwe sectoren

Dotatie VREG huidige bevoegdheden

Uitvoering als VREG van onze huidige bevoegdheden en taken
(zie hoofdstuk 4 t/m 8 en bijlage 1)

Ontwerpbegroting en voorstel van dotatie

Om onze doelstellingen voor 2024 te kunnen realiseren hebben we 9,33 miljoen euro aan middelen nodig. We stellen voor 2024 een dotatie van 8,57 miljoen euro voorop.

Dat bedrag bekomen we door te vertrekken van de huidige kosten van ons personeelsbestand, de werking en het investeringsplan. Daaraan voegen we de extra kosten toe gerelateerd aan de uitbreiding van onze bevoegdheden naar waterstof en koolstofdioxide, en de kost van 1 extra personeelslid gerelateerd aan de nieuwe taken uit het EMD-Decreet.

De extra kosten die gerelateerd zijn aan waterstof en koolstofdioxide zullen geleidelijk aan gebeuren. Voor 2024 nemen we daarom driekwart van de verwachte kosten in rekening. Dit komt neer op een aanwerving van 4 extra personeelsleden.

We schatten in dat we naast de dotatie 0,75 miljoen euro aan retributies voor het verhandelen van GO's voor groene stroom zullen ontvangen.

Het is een belangrijke en blijvende uitdaging voor onze organisatie om het benodigde **personeelsbestand** in te vullen met de **juiste profielen**. Die uitdaging wordt in 2024 nog groter met het oog op de noodzakelijke aangroei van ons personeel voor onze nieuwe bevoegdheden.

We hebben heel specifieke, vaak technische kennis en expertise nodig voor het uitvoeren van onze taken. Met alle doelstellingen die de energiesector de komende jaren zal moeten realiseren, is het vinden van de juiste profielen misschien wel de belangrijkste uitdaging.

In bijlage 2 bij dit ondernemingsplan zijn de ontwerpbegroting en het voorstel van dotatie voor 2024 opgenomen. De inkomsten en uitgaven zijn daarin gebundeld op bedrijfseconomisch en ESR-niveau.

Meerjarenraming

We voegen een meerjarenraming (2024 t/m 2028) toe aan het ondernemingsplan. Die is opgenomen in bijlage 3. Wij gaan als een **goede huisvader** om met onze middelen en willen transparant zijn over de te verwachten uitgaven. In de meerjarenraming worden de inkomsten en uitgaven voorgesteld op ESR-niveau. We tonen de evolutie van de geraamde dotatie en het personeelsaantal ook in de linkse grafiek op p. 28.

Het voorstel van dotatie voor 2024 bedraagt 8,57 miljoen euro. De geraamde benodigde dotatie voor de jaren nadien neemt toe tot 10,50 miljoen euro in 2028. Tot 2026 voegen we jaarlijks **telkens 1 extra medewerker** toe. Die hebben we nodig om de verschillende nieuwe taken uit het EMD-Decreet uit te voeren. We gaan ervan uit dat die taken geleidelijk aan meer werk met zich zullen meebrengen de komende jaren.

Dat groeitraject voorzagen we al in het ondernemingsplan 2023.

Bij de opmaak van eerdere meerjarenramingen gingen we ervan uit dat de dotatie minstens de personeelsuitgaven en werkingskosten dekt. Dat vergt een aangroei van de dotatie over de jaren heen. De voorgestelde dotatie voor 2024 is bijna 1 miljoen euro hoger dan het bedrag voor 2024 in de meerjarenraming van het ondernemingsplan 2023. De sterke stijging is volledig in lijn met de extra uitgaven naar aanleiding van de uitbreiding van onze bevoegdheden naar waterstof en koolstofdioxide. We laten de dotatie richting 2028 stapgewijs aangroeien.

www.vreg.be – [@vreg_be](https://twitter.com/vreg_be) – VREG
Schrijf u in op onze nieuwsbrief op www.vreg.be

Bijlage 1: Beleids- en beheersdoelstellingen, zowel meerjarig als voor het komende jaar, en de operationele vertaling ervan

Noot: dit overzicht omvat enkel de taken en doelstellingen die een basis hebben in de huidige regelgeving. Het overzicht houdt geen rekening met nieuwe taken die aan de VREG worden toegewezen in ontwerpregelgeving (zie hoofdstuk Omvorming VREG tot Vlaamse Nutsregulator) of die mogelijk voortvloeien uit de implementatie van een aantal Europese regelgevende initiatieven (zie hoofdstuk Adviseren).

Onderdeel	Taak	Rechtsbasis	Doelstellingen
1. REGULEREN (art. 3.1.3, 2° Energiedecreet)			
Tariefregulering	We reguleren de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas en keuren ze goed .	Art. 3.1.3, 2°, a) Energiedecreet Art. 3.1.4, §2, 12° Energiedecreet	<p>We volgen de toepassing op van de tariefmethodologie elektriciteits- en aardgasdistributie voor de reguleringsperiode 2021-2024.</p> <p>Jaarlijks rapporteren de distributienetbeheerders over de kosten van het afgelopen jaar. Die rapporten vormen de basis voor zowel de trendberekening voor het toegelaten inkomen als de jaarlijkse saldi. We analyseren die rapporten in detail. De tariefmethodologie legt de distributienetbeheerders ook op om te rapporteren over de kwaliteit van hun dienstverlening. We bestuderen ook die rapporten.</p> <p>Midden 2024 stellen we de regulatoire saldi voor het jaar 2023 vast.</p> <p>Eind 2024 beoordelen we de tariefvoorstellen van de distributienetbeheerders voor de periodieke en niet-periodieke nettarieven voor het jaar 2025. Dat doen we volgens de bepalingen in de nieuwe tariefmethodologie (cf. infra). In aanloop naar die tariefvoorstellen treffen we de nodige administratieve voorbereidingen met het oog op de herschikking van het landschap van distributienetbeheerders vanaf begin 2025.</p>
	We evalueren de nieuwe tariefstructuur voor de periodieke nettarieven elektriciteit.	Titel IV, hoofdstuk I, afdeling XII Energiedecreet	We startten in 2023 een meerjarig evaluatietraject van die nieuwe tariefstructuur op. Dat traject ronden we eind 2024 af met een overkoepelend rapport. Daarin beoordelen we de toepassing en effecten van het capaciteitstarief aan de hand van een vooraf bepaald kader. We betrekken de belanghebbenden via meerdere deeltrajecten.

	<p>We waken erover dat er geen sprake is van kruissubsidiëring tussen activiteiten van de distributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit voor transmissie, distributie en levering of andere activiteiten die al dan niet met het elektriciteitsgebied te maken hebben.</p>	<p>Art. 3.1.3, 1°, r) Energiedecreet</p>	<p>We onderzoeken de jaarlijkse methodenota van werkmaatschappij Fluvius System Operator. Met die nota evalueren we het eventuele risico op kruissubsidiëring met andere activiteiten van het nutsbedrijf. Ook beoordelen we hoe het nutsbedrijf directe en indirecte kosten toewijst en activeert. We besteden in 2024 specifieke aandacht aan de kabel- en glasvezelactiviteiten die de distributienetbeheerders via Fluvius System Operator hebben ingebracht in Wyre. Die joint venture met Telenet werd opgericht op 1 juli 2023.</p>
	<p>We beslissen over de tariefmethodologie voor de nieuwe reguleringsperiode vanaf 2025.</p>	<p>Titel IV, hoofdstuk I, afdeling XII, onderafdeling III Energiedecreet</p>	<p>In 2024 beslissen we over de tariefmethodologie voor elektriciteits- en aardgasdistributie voor de reguleringsperiode vanaf 2025. Dat doen we na een openbare raadpleging van alle belanghebbenden.</p> <p>We startten de voorbereidingen voor de nieuwe tariefmethodologie al in 2023. Bij de opmaak houden we rekening met verschillende voorafgaande externe studies:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We integreren de resultaten van het onderzoek over de hoogte van de kapitaalkostvergoeding voor de distributienetbeheerders. • We beoordelen de impact van de onderzoeken over een uitbreiding van de financiële stimulansen en de toe te passen indexatieparameter(s) en efficiëntieprikkel(s). • We beoordelen de impact van het onderzoek over energiegemeenschappen, actieve afnemers in een gebouw en betrokken afnemers bij de verkoop van groene stroom in een gebouw. In lijn met het Energiedecreet onderzochten we in 2023 in welke mate hun activiteiten het elektriciteitsdistributienet kunnen ontlasten en, in voorkomend geval, welke relevante vergoedingen daarvoor kunnen voorzien worden. • We beoordelen de impact van het onderzoek over tijdsafhankelijke tarieven en injectie. In lijn met de huidige tariefmethodologie voerden de distributienetbeheerders tegen december 2023 een studie uit over de eventuele noodzaak om tijdsafhankelijke tarieven op distributienetniveau in te voeren en hoe netgebruikers met injectie kunnen aangespoord worden om het net rationeel te gebruiken.

			<p>In lijn met de huidige tariefmethodologie actualiseerden de distributienetbeheerders in 2023 ook hun rapport over de koppeling van de distributienetten met de netten op hogere spanningsniveaus. Die update omvat een detailbeoordeling van de kostenefficiëntie van de koppelingen en voorstellen om die efficiëntie te verbeteren. We beoordelen een eventuele bijstelling van relevante bepalingen in de nieuwe tariefmethodologie op basis van dat rapport.</p> <p>We gaan na of in de nieuwe tariefmethodologie specifieke tarifaire bepalingen aangewezen zijn voor netgebruikers die ondersteunende diensten leveren aan de netbeheerders. Daarvoor doen we onder meer onderzoek naar de tarifaire behandeling van opslagsystemen aangesloten op het elektriciteitsdistributienet in andere Europese landen.</p>
Regulering van de toegang tot en de werking van de markt en netten	We herzien het technisch reglement distributie elektriciteit (TRDE).	Art. 4.2.1. Energiedecreet	In het voorjaar van 2023 trad een nieuwe versie van het TRDE in werking. Die versie was het resultaat van een herzieningstraject om verder invulling te geven aan het aangepast wetgevend kader rond flexibiliteit voor distributienetbeheer. In 2024 starten we mogelijk een nieuw herzieningstraject op. Dat hangt af van aanpassingen in hogere regelgeving, zoals de eventuele herziening van de Elektriciteitsrichtlijn.
	We herzien het technisch reglement plaatselijk vervoernet van elektriciteit (TRPV).	Art. 4.2.1. Energiedecreet	We startten in 2023 met een grondige herziening van het TRPV. We zetten dat herzieningstraject verder in 2024. We brengen het TRPV inhoudelijk in lijn met diverse Europese verplichtingen en houden rekening met de Gedragscode, afgesplitst van het Federaal Technisch Reglement. We herbekijken ook de structuur van het document.
	We beoordelen de voorwaarden, procedure en producten voor het verstrekken van ondersteunende diensten aan de distributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.	Art. 3.1.3, 2°, b) Energiedecreet Art. 3.1.3, 1°, o) Energiedecreet	We blijven de voorwaarden voor het verstrekken van ondersteunende diensten voor het beheer van lokale congestie opvolgen, net als de producten en aanbestedingsprocedures van de netbeheerders voor niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten.
	We bereiden een technisch reglement voor warmte- en koudnetten voor.	Art. 4.2.1. Energiedecreet	We zetten het voorbereidend werk voor een technisch reglement voor warmte- en koudnetten verder. We inspireren ons daarvoor onder meer op de klachtenrapportering van de warmteleveranciers.

2. CONTROLE EN TOEZICHT (art. 3.1.3, 1° Energiedecreet)

Netbeheer en - infrastructuur	We publiceren een rapport met de resultaten van onze controle van de zekerheid en betrouwbaarheid van de netten in het Vlaams Gewest, alsook de kwaliteit van de dienstverlening van de netbeheerders.	Art. 3.1.3, 1°, e) Energiedecreet	<p>We publiceren het jaarlijkse rapport over de kwaliteit van dienstverlening en de aansprakelijkheid van de netbeheerders.</p> <p>We hebben specifieke aandacht voor de dienstverlening van de elektriciteitsdistributienetbeheerders bij de aanmelding van PV-installaties en de bijhorende plaatsing van digitale meters.</p>
	We keuren de investeringsplannen van de netbeheerders goed indien uit onze controle blijkt dat deze volstaan om aan de behoeften van de afnemers en de producenten te voldoen.	Art. 4.1.19 Energiedecreet	We beoordelen de jaarlijkse investeringsplannen (op 3 jaar en 10 jaar) van de netbeheerders.
	We houden toezicht op en beoordelen de prestaties van de distributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit wat betreft de ontwikkeling van een slim netwerk dat gericht is op energie-efficiëntie en de integratie van energie uit hernieuwbare bronnen op basis van een beperkte reeks indicatoren.	Art. 3.1.3, 4°, s) Energiedecreet	<p>We publiceren minstens om de twee jaar een rapport met aanbevelingen over de ontwikkeling van slimme netten. Het eerste rapport publiceerden we in 2023.</p> <p>We blijven de distributienetbeheerders aansporen om de beschikbare data van digitale meters te gebruiken voor het beheer van hun net en het toezicht daarop, bijvoorbeeld voor het opvolgen van de geleverde spanning.</p>
	We houden toezicht op de naleving van de vereisten opgelegd aan netbeheerders en hun werkmaatschappij in het Energiedecreet, Energiebesluit en de technische reglementen.	Artikel 4.1.1. - 4.1.26/2 Energiedecreet	<p>De Vlaamse regelgeving en de technische reglementen leggen de netbeheerders en hun werkmaatschappij een aantal verplichtingen op, bijvoorbeeld over onafhankelijkheid en databeheer. We controleren of ze die verplichtingen naleven. Het landschap van distributienetbeheerders wordt vanaf 1 januari 2025 herschikt. Dat is het gevolg van een aantal decretale vereisten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De grondgebieden van distributienetbeheerders moeten aaneensluitend zijn.

			<ul style="list-style-type: none"> • Voor elk gebied moet er eenzelfde distributienetbeheerder zijn voor elektriciteit en aardgas. • Een distributienetbeheerder moet minstens 200.000 afnemers hebben. <p>We monitoren de naleving van die vereisten. We nemen de bijhorende beslissingen over de aanwijzing van netbeheerders en over de tarieven, in lijn met de bepalingen in de tariefmethodologie.</p> <p>We volgen de aansluitings- en toegangsvoorwaarden van de netbeheerders op (geregeld in het aansluitingscontract en -reglement, het toegangscontract en technische voorschriften).</p>
	We bemiddelen in en beslechten geschillen over de verplichtingen van een netbeheerder, beheerder van een gesloten distributienet, beheerder van een warmte- of koudenet.	Art. 3.1.3, 3°, a) tot d) Energiedecreet	We behandelen geschillen binnen de in de regelgeving opgelegde termijnen.
Databeheer	<p>We rapporteren tweejaarlijks over de naleving van de voorwaarden waaraan de distributienetbeheerders zijn gebonden bij de uitoefening van hun activiteiten inzake databeheer.</p> <p>We doen een vijfjaarlijkse evaluatie van de activiteiten inzake databeheer door de distributienetbeheerders.</p>	Art. 3.1.3, 4°, k) en l) Energiedecreet	<p>We controleren of de distributienetbeheerders zich houden aan de voorwaarden bij de uitoefening van hun activiteiten rond databeheer. We rapporteren daarover om de twee jaar aan de Vlaamse Regering. Dat deden we al in 2021 en 2023.</p> <p>In 2023 voerden we een pre-audit uit bij de distributienetbeheerders. Daarin brachten we het IT-landschap rond databeheer in kaart. In 2024 voeren we een meer doorgedreven audit uit. We controleren of het IT-beleid van de distributienetbeheerders voldoende ambitieus en toekomstgericht is om alle marktgerelateerde dataprocessen goed en in lijn met de regelgeving te laten werken. Op basis van de resultaten bekijken we verder hoe we Fluvius kunnen stimuleren richting een performante en toekomstgerichte databeheerder.</p> <p>We vergelijken de activiteiten rond databeheer met de situatie in andere gewesten en Europese landen. We nemen de resultaten op in een eerste vijfjaarlijks evaluatierapport. We startten de voorbereidingen daarvoor in 2023.</p>
Flexibiliteit	We rapporteren jaarlijks over de mate waarin het decretale kader	Art. 3.1.3., 4°, n) Energiedecreet	We analyseren de stand van zaken rond flexibiliteit vanaf 2024 in een apart flexibiliteitsrapport. Daarin rapporteren we onder meer over de toepassing

	rond flexibiliteit en de verdere uitwerking ervan zorgt voor een flexibeler gebruik van het bestaande net en een versnelling van een duurzame energietransitie waarin de burger centraal staat.	Art. 4.1.17/5 §4 Energiedecreet	en activatie van gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. We evalueren of de situaties waarin deze vormen van flexibiliteit worden toegepast, voldoen aan de toepassingsvoorwaarden. In de studie over de capaciteit van de laagspanningsnetten (cf. infra) rapporteren we over de impact van flexibiliteit op de benodigde netcapaciteit.
	We monitoren de flexibiliteitsmarkt .	Art. 4.1.17/1 Energiedecreet	We publiceren een lijst op onze website met dienstverleners van flexibiliteit.
	We bemiddelen in en beslechten geschillen over de verplichtingen van dienstverleners van flexibiliteit en aggregatoren.	Art. 3.1.3, 3°, e) en f) Energiedecreet	We behandelen geschillen binnen de in de regelgeving opgelegde termijnen.
Energie-gemeenschappen, energiedelen en persoon-aan-persoonverkoop	We houden toezicht op en rapporteren over energiegemeenschappen, energiedelen en persoon-aan-persoonverkoop in het Vlaams Gewest.	Art. 4.8.3 Energiedecreet	Sinds 2022 moeten energiegemeenschappen zich aanmelden bij de VREG. Energiegemeenschappen moeten onder meer doorgeven welke activiteiten ze uitoefenen en wat hun samenstelling is. We volgen die meldingen verder op en publiceren de informatie op onze website. We blijven jaarlijks rapporteren over de evoluties op vlak van energiedelen en persoon-aan-persoonverkoop in Vlaanderen, en de bijdrage van energiegemeenschappen daarin. We hebben aandacht voor mogelijke verbeterpunten en doen waar relevant suggesties tot aanpassing en verfijning van de regelgeving. We informeren regelmatig over de stand van zaken via een dashboard. We blijven via de V-test® informeren over de extra kosten en voorwaarden die leveranciers opleggen bij energiedelen. Ook overleggen we verder met de marktpartijen over mogelijke vervolgstappen in de implementatie van energiedelen en persoon-aan-persoonverkoop.
Directe lijnen, gesloten distributienetten	We behandelen de meldingen en aanvragen tot toekenning voor de aanleg en het beheer van directe lijnen en gesloten	Art. 4.5.1. – 4.6.10 Energiedecreet	We behandelen meldingen en aanvragen binnen de in de regelgeving bepaalde termijnen.

en regelluwe zones	distributiesystemen tijdig en correct.		
	We geven advies bij aanvragen om als regelluwe zone voor energie te worden erkend.	Art. 10/1.1.1, §3, 1° Energiebesluit	We geven advies binnen de in de regelgeving bepaalde termijn.
Controle leveranciers	We kennen een leveringsvergunning voor de levering van elektriciteit en/of aardgas in het Vlaams Gewest toe als een kandidaat-leverancier voldoet aan de vereisten opgelegd in Energiedecreet en -besluit.	Art. 4.3.1. Energiedecreet	We beoordelen aanvragen binnen de in de regelgeving opgelegde termijnen.
	We controleren jaarlijks of elke actieve leverancier van elektriciteit of aardgas in het Vlaams Gewest nog voldoet aan de vereisten opgelegd in Energiedecreet en -besluit.	Art. 4.3.1. Energiedecreet	We voeren die controle minstens jaarlijks uit bij elke actieve leverancier. Bij nieuwe leveranciers controleren we sneller en/of frequenter.
	We publiceren jaarlijks een rapport over de financiële gezondheid van de Vlaamse energiemarkt en van de op die markt actieve leveranciers .	Art. 3.1.3, 4°, o) Energiedecreet	We publiceren dat rapport in 2024 voor de derde keer.
	We monitoren de kwaliteit van dienstverlening van de leveranciers.	Art. 3.1.3, 1°, c) Energiedecreet	Vanaf 2024 rapporteren de elektriciteits- en aardgasleveranciers aan de VREG over de vragen en klachten die zij ontvangen van hun klanten op basis van een uitgebreid en verbeterd model. We overleggen ook regelmatig met de Vlaamse Ombudsdienst en de Ombudsdienst voor Energie over de klachten die zij ontvangen. Op basis van klachtentendensen kijken we waar de marktwerking kan verbeterd worden. Waar nodig ondernemen we acties naar de betrokken marktpartij. We brengen de procedures van klachtenbehandeling bij alle leveranciers in kaart. We doen aanbevelingen ter verbetering aan leveranciers die hun klachtenbehandeling onvoldoende hebben uitgewerkt. We herbekijken de

			<p>klachtenindicator in de V-test® om de kwaliteit van dienstverlening van de leveranciers nog beter te weerspiegelen.</p> <p>We controleren de algemene en bijzondere voorwaarden en de tariefkaarten van elektriciteits- en aardgascontracten. We kijken de bepalingen na rond een aantal recente evoluties zoals energiedelen en persoon-aan-persoonverkoop. We zien toe of leveranciers verschillende nieuwe verplichtingen vanaf 2024 naleven, bijvoorbeeld rond informatieverlening aan klanten, maandafrekening voor alle contracten en het gebruik van maandelijkse verbruiksgegevens uit de digitale meter voor de jaarafrekening. We controleren de afrekeningsfacturen van alle leveranciers. Met regelmatige steekproeven gaan we na of de aangerekende bedragen juist zijn en de opgenomen informatie volledig en duidelijk is.</p>
Marktmonitoring	<p>We houden toezicht op de doeltreffendheid van de vrijmaking van de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaamse Gewest</p>	<p>Art. 3.1.3, 1°, c) Energiedecreet</p>	<p>We publiceren maandelijks kerncijfers in dashboards op onze website.</p> <p>We volgen de evolutie van de elektriciteits- en aardgasprijzen voor gezinnen en kmo's in Vlaanderen van nabij op aan de hand van de gegevens uit de V-test®. We verbeteren en verruimen onze prijzendasboards, zodat gezinnen en bedrijven, sector en beleid makkelijk met onze cijfers aan de slag kunnen gaan. We communiceren regelmatig over de markttendensen en brengen specifieke opportuniteiten en valkuilen voor verschillende klantengroepen in kaart. Zo verhogen we de transparantie van de energiemarkt.</p> <p>We publiceren jaarlijks het Marktrapport met de belangrijkste ontwikkelingen over de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaamse Gewest.</p>
	<p>We rapporteren over de voornaamste ontwikkelingen op het vlak van dynamische prijscontracten in het Vlaamse Gewest, met inbegrip van het aanbod op de markt en de effecten op de facturen van de consument en, specifiek, de prijsvolatiliteit ervan.</p>	<p>Art. 3.1.3, 1°, m) Energiedecreet</p>	<p>We volgen de prijsvolatiliteit van dynamische contracten op en informeren daarover via een dashboard op onze website.</p> <p>We rapporteren over de voornaamste ontwikkelingen op vlak van dynamische prijscontracten in Vlaanderen in ons jaarlijks Marktrapport.</p>
	<p>Samen met de andere Belgische energieregulators publiceren we een rapport met de evolutie van de energiefacturen voor elektriciteit</p>	<p>Art. 3.1.3, 4°, j) Energiedecreet</p>	<p>We stellen dat rapport, samen met de andere Belgische energieregulators, in 2024 voor de vijfde keer op, over de prijzen van 2024. We publiceren het rapport voor 15 mei.</p>

	<p>en aardgas in de diverse gewesten, met vergelijking met de buurlanden voor de verschillende factuurcomponenten, en dit voor gezinnen en bedrijven uit verschillende sectoren.</p>		<p>Daarnaast werken we vanaf 2024 samen met de andere regulatoren aan een vergelijking van de kostprijs voor verwarming met warmtepompen en andere duurzamere technologieën tegenover de kostprijs voor verwarming met fossiele brandstoffen zoals aardgas.</p>
	<p>We verzamelen en publiceren kerncijfers over het sociaal energiebeleid.</p>	<p>Art. 5.7.1. Energiebesluit</p>	<p>We maken het jaarlijks Sociaal Rapport vóór 31 mei over aan de Vlaams minister bevoegd voor het energiebeleid.</p>
	<p>We voeren op vraag van de Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid een onderzoek naar de activiteiten van intermediairen bij de aankoop van elektriciteit en aardgas.</p>	<p>Art. 3.1.3, 5°, e) Energiedecreet</p>	<p>We updaten het rapport van 2019. We brengen in kaart hoe die intermediairen omgaan met nieuwe evoluties zoals het capaciteitstarief, dynamische contracten en energiedelen. We bekijken ook de impact van de energiecrisis op hun werking en aanpak.</p>
<p>Warmte- en koudenetten</p>	<p>We bouwen verder expertise op rond warmte- en koudenetten en blijven in dialoog met de belanghebbenden daarover. We brengen de aangemelde warmte- en koudenetten in kaart en rapporten hierover in een overzichtsrapport.</p>	<p>Art. 3.1.3, 1°, h tot en met l Energiedecreet</p>	<p>We informeren over warmte- en koudenetten via onze website.</p> <p>We publiceren het jaarlijks Warmtenetrapport met een stand van zaken van warmte- en koudenetten in het Vlaams Gewest.</p> <p>We besteden in 2024 verder aandacht aan de kwaliteit van dienstverlening van de warmteleveranciers. Zij rapporteren in 2024 voor de tweede keer over klachten die zij ontvangen.</p>
<p>Steuncertificaten</p>	<p>We beheren de databank met de toegekende groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten in het Vlaams Gewest en faciliteren de handel hiervan.</p>	<p>Art. 7.1.3 – 7.1.4. Energiedecreet</p>	<p>Continu</p>
	<p>We zorgen voor transparantie in de certificatenmarkt.</p>	<p>Artikel 6.1.24. Energiebesluit</p>	<p>We publiceren maandelijks kerncijfers in dashboards op onze website.</p> <p>We publiceren jaarlijks het Certificatenmarkttrapport.</p>

	<p>We berekenen het aantal in te leveren certificaten in het kader van de quotumverplichtingen en brengen de betrokken quotumplichtige toegangshouders hiervan op de hoogte. We controleren of de toegangshouders het juiste aantal certificaten ingediend hebben en indien dat niet het geval is, leggen we een administratieve geldboete op.</p>	<p>Art. 7.1.10 -7.1.11 Energiedecreet</p>	<p>We voeren jaarlijks een controle uit en rapporteren daarover.</p>
	<p>We leveren verificatieadviezen af aan de Vlaamse energieadministratie inzake de afnames en afnamepunten van ondernemingen en vestigingseenheden die een aanvraag indienden inzake de 'supercap'.</p>	<p>Art. 6.6.2., §2 Energiebesluit</p>	<p>We leveren jaarlijks verificatieadviezen af.</p>
	<p>We controleren de naleving door de netbeheerders van hun opkoopverplichting tegen minimumprijs en de transparantie en de regulariteit van de verkoop van deze certificaten door de netbeheerders.</p>	<p>Art. 7.1.7 Energiedecreet</p>	<p>We voeren jaarlijks een controle uit en rapporteren daarover.</p>
	<p>We maken jaarlijks een rapport op met betrekking tot de doorrekening van de quotumkosten.</p>	<p>Art. 3.1.3, 1°, d) tot en met f)</p>	<p>We publiceren jaarlijks een rapport voor 15 mei.</p>
	<p>We berekenen jaarlijks de tussen de elektriciteits-distributienetbeheerders onderling te verrekenen kosten</p>	<p>Art. 7.1.6 - 7.1.7 Energiedecreet</p>	<p>We voeren zowel een indicatieve als definitieve berekening van de jaarlijks onderling te verrekenen kosten uit. We delen die berekeningen met de betreffende distributienetbeheerders.</p>

	van de opkoopverplichting inzake groenestroom- en warmtekrachtcertificaten .		
Garanties van oorsprong	We beheren de databank met garanties van oorsprong en faciliteren de handel, in- en uitvoer, de inlevering en vernietiging hiervan in het Vlaams Gewest.	Art. 7.1/1.1. - 7.1/1.4. Energiedecreet	Continu
	We zorgen voor transparantie over de markt in garanties van oorsprong in het Vlaamse Gewest.	Art. 6.2/3.18 Energiebesluit	We publiceren maandelijks kerncijfers in dashboards op onze website.
	We controleren de informatieverlening door de leverancier op de factuur over de oorsprong van zijn geleverde stroom in Vlaanderen.	Art. 7.4.1. Energiedecreet	We voeren jaarlijks een controle uit en rapporteren daarover in het dashboard Brandstofmix.
	We controleren de groene elektriciteitscontracten op oorsprong van de geleverde elektriciteit aan de hand van de ingediende garanties van oorsprong en voorzien de mogelijkheid voor iedere afnemer om via de Groencheck te controleren of zijn leverancier hem effectief groene stroom heeft geleverd.	Art. 6.2/3.26 Energiebesluit	We voeren maandelijks een controle uit en actualiseren onze tool 'de Groencheck'. We integreren de Groencheck in de loop van 2024 in de V-test®. Via hun persoonlijk profiel kunnen gezinnen en kmo's vanaf dan controleren of hun leverancier effectief groene stroom heeft geleverd.
	We ijveren voor de import en export van groen gas GO's via Europese transfersystemen.	Art. 6.2/3.18, 6.2/3.19 en 6.2/3.22 Energiebesluit	We onderzoeken samen met andere Europese issuing bodies de mogelijkheid om groen gas GO's via Europese transfersystemen te importeren en exporteren.

3. ADVISEREN (art. 3.1.3, 5° Energiedecreet)

Studies en onderzoek	We voeren studies en onderzoeken uit met betrekking tot de elektriciteits- en aardgasmarkt en de werking van de warmte- en koudnetten op verzoek van het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering en de Vlaams minister bevoegd voor het energiebeleid.	Art. 3.1.3, 5° Energiedecreet	We leveren het advies of onderzoek op binnen de afgesproken termijn.
	We voeren in samenwerking met de Vlaamse overheid een studie uit om de uitdagingen op vlak van de ontwikkeling van het elektriciteitsnet te onderzoeken. We detecteren de problemen en gaan na hoe beleid en regulering daar oplossingen voor kunnen aanreiken.	Art. 3.1.3, 5° Energiedecreet	We actualiseren samen met het VEKA de studie over de capaciteit van de laagspanningsnetten. We laten ons daarvoor begeleiden door een extern studiebureau. In die studie gaan we na of de geplande investeringen in het distributienet samen met andere maatregelen voldoende zijn voor de uitdagingen van de toekomst. We rapporteren daarover voor de derde keer aan de Vlaams minister bevoegd voor het energiebeleid.
Adviesverlening	We volgen de ontwikkelingen op Europees niveau op.	Art. 3.1.3, 5° Energiedecreet	In het bijzonder focussen we op de wijzigingen aan de Elektriciteitsrichtlijn en -verordening. Een deel van die wijzigingen zijn ingegeven door de voorbije energiecrisis. We volgen ook de implementatie op van de Verordening voor de infrastructuur van alternatieve brandstoffen, de nieuwe Energie-efficiëntierichtlijn, de nieuwe Richtlijn hernieuwbare energiebronnen en de verdere evoluties in de herziening van de Gasrichtlijn met het oog op waterstof en koolstofarme gasmarkten. We leveren eventuele adviezen op binnen de afgesproken termijn.
	We verlenen advies over Vlaamse ontwerpen van energieregeling .	Art. 3.1.3, 5° Energiedecreet	We leveren het advies op binnen de afgesproken termijn.
4. INFORMEREN (art. 3.1.3, 4° Energiedecreet)			
	We informeren de marktactoren en de afnemers over de werking	Art. 3.1.3, 4°, a) en g)	We informeren zowel gezinnen en bedrijven als de sector via diverse communicatiekanalen: onze website, nieuwsbrieven, sociale media, specifieke communicatie-acties en de pers. We informeren via die

<p>Informereren over de werking van de markt</p>	<p>van de elektriciteits-, gas- en warmtemarkt.</p>	<p>Energiedecreet</p>	<p>communicatiekanalen op maat en volgens de interesses van onze doelgroepen. Gezinnen en bedrijven kunnen ons bereiken via het contactformulier of via het nummer 1700.</p> <p>We ontwikkelen in 2024 een nieuwe website.</p> <p>We zetten in op communicatie via intermediairen. We bouwen ons netwerk van intermediairen uit en ondersteunen hen met informatie en materiaal op maat van hun doelgroep(en). We focussen onder meer op informatieverlening voor hulpverleners (OCMW-medewerkers, steden en gemeenten, Energiehuizen, ...) en leveranciers (communicatie- en klantendienstmedewerkers).</p>
	<p>We stellen op statistieken en gegevens op met betrekking tot de elektriciteits- en gasmarkt en publiceren deze.</p>	<p>Art. 3.1.3, 4°, c) Energiedecreet</p>	<p>We houden cijfers bij over de evoluties op de energiemarkt. Die cijfers publiceren we in online dashboards. We ontsluiten kwaliteitsvolle data en publiceren regelmatig de meest actuele cijfers.</p>
<p>Informereren over de prijzen en voorwaarden die leveranciers hanteren</p>	<p>We informeren de afnemers van elektriciteit en aardgas over de prijzen en de voorwaarden die de leveranciers hanteren.</p> <p>De VREG stelt op zijn website een vergelijkingsinstrument ter beschikking waarmee door huishoudelijke afnemers en kleinzakelijke afnemers, aangesloten op het laagspanningsdistributienet en met een verwacht jaarlijks elektriciteitsverbruik van minder dan 100.000 kWh, het aanbod van de leveranciers aan huishoudelijke afnemers en ondernemingen met een verwacht jaarlijks elektriciteitsverbruik van minder dan 100.000 kWh gratis vergeleken kan worden. Dat</p>	<p>Art. 3.1.3, 4°, b) Energiedecreet</p> <p>Art. 3.1.16. Energiedecreet</p>	<p>Met de V-test® kunnen gezinnen en kmo's energiecontracten op de Vlaamse energiemarkt vergelijken en beter geïnformeerd een energiecontract kiezen. De V-test® toont op elk moment een volledig en actueel overzicht van alle contracten die op de markt worden aangeboden.</p> <p>We blijven inzetten op informatieverlening aan Energiehuizen en andere hulpverleners zodat elke Vlaming het meest voordelige en gepaste energiecontract kan vinden.</p>

	instrument bestrijkt de hele markt in het Vlaamse Gewest en alle aanbiedingen van leveranciers die daarin publiek beschikbaar zijn, waaronder aanbiedingen voor dynamische prijscontracten en terugleveringscontracten.		
	We informeren de warmte- of koudeafnemers over de prijzen en voorwaarden die de warmte- of koudeleveranciers hanteren.	Art. 3.1.3, 4°, h) Energiedecreet	We informeren over de warmteprijsen in het jaarlijks Warmtenetrapport en het bijhorende dashboard op onze website.
5. INTERNE WERKING EN CONTROLE (art. 3.1.13 – 3.1.14 Energiedecreet)			
Interne controle en verantwoording	De VREG dient jaarlijks een ontwerp van begroting met een voorstel van dotatie voor het volgende begrotingsjaar, samen met een ontwerp van ondernemingsplan, in bij het Vlaams Parlement, met het oog op de bespreking hiervan in een hoorzitting. Vervolgens stelt de VREG zijn definitieve begroting en ondernemingsplan vast.	Art. 3.1.13, §5 en §8 Energiedecreet	We stellen het definitief ondernemingsplan jaarlijks vast voor 31 januari.
	De VREG stelt jaarlijks een jaarverslag op over de uitvoering van het ondernemingsplan en maakt dit over aan het Vlaams Parlement.	Art. 3.1.13, §9, Energiedecreet	We maken het jaarverslag jaarlijks over aan het Vlaams Parlement voor 31 maart.
	De bedrijfsrevisor controleert de financiële toestand en de jaarrekeningen van de VREG alsook de regelmatigheid van de verrichtingen te constateren in de jaarrekeningen . Hiervan stelt hij	Art. 3.1.13, §4 en §5 Energiedecreet	We maken de jaarrekening en het verslag van de bedrijfsrevisor jaarlijks over aan het Vlaams Parlement en Rekenhof voor 31 maart.

	<p>een verslag op. De VREG zendt de jaarrekening, vergezeld van het verslag van de bedrijfsrevisor, over aan het Vlaams Parlement en aan het Rekenhof.</p>		
	<p>We hebben een stelsel van interne controle op onze bedrijfsprocessen en activiteiten uitgewerkt. We evalueren dat regelmatig en laten hierop audits uitvoeren. We zijn compliant met de regelgeving die van toepassing is op de VREG. Dat alles wordt opgevolgd door het Auditcomité binnen onze Raad van Bestuur, aan de hand van een auditprogramma.</p>	<p>Art. 3.1.14. Energiedecreet</p>	<p>We voeren het auditprogramma uit.</p>
	<p>We waarborgen de onafhankelijkheid en de integriteit van onze organisatie. We hebben daartoe een integriteitsbeleid met de nodige deontologische afspraken gemaakt, waarover we jaarlijks sensibiliseringsacties voorzien.</p>	<p>Art. 3.1.1, §4 Energiedecreet</p>	<p>We hebben een deontologische code. Onze bestuurders en personeelsleden ondertekenen jaarlijks een integriteitsverklaring.</p>
<p>Samenwerking en overleg</p>	<p>We overleggen regelmatig met onze belanghebbenden. We informeren onze belanghebbenden over onze activiteiten via overlegvergaderingen en nieuwsbrieven. Voor we belangrijke beslissingen nemen houden we openbare raadplegingen. We publiceren onze beslissingen, adviezen,</p>		<p>Continu</p>

	rapporten en mededelingen op onze website.		
	We werken samen en wisselen informatie uit met de andere energieregulators in België .	Art. 3.1.4, §2, 8° en 11° Energiedecreet	Continu (via FORBEG)
	We volgen de Europese ontwikkelingen in de energiemarkt op en wisselen best practices uit met de andere energieregulators in Europa.	Art. 3.1.4, §2, 8° en 11° Energiedecreet	Continu (via FORBEG)
	We werken samen en hebben regelmatig contact met de Vlaamse Ombudsdienst en Federale Ombudsdienst voor Energie . Door dat contact weten we welke klachten bij hen ingediend worden door Vlaamse burgers en bedrijven tegen hun leveranciers en netbeheerders.	Art. 3.1.4, §2, 8° en 11° Energiedecreet	Continu
Personeel en HR	We willen medewerkers met de juiste kennis en competenties aantrekken, behouden en zich verder laten ontwikkelen.		Continu
IT- en informatie-veiligheid	We versterken onze IT-veiligheid en waarborgen de informatieveiligheid. We voeren de actiepunten uit van ons veiligheidsplan 2024-2026 , dat mee werd gedefinieerd op basis van de testen en security-audit die we in 2020 hebben uitgevoerd.	Art. 3.1.14 Energiedecreet	We voeren het veiligheidsplan uit.

Bijlage 2: Ontwerpbegroting 2024 en voorstel van dotatie

Reknr.	Omschrijving	Uitvoering 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
730.000	Dotatie	6.556.000,00	7.280.000,00	8.576.000,00
743.000	Retributie	757.000,00	750.000,00	750.000,00
Totaal inkomsten		7.313.000,00	8.030.000,00	9.326.000,00

Reknr.	Omschrijving	Uitvoering 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
620.000	Bezoldigingen	3.018.000,00	3.677.000,00	4.353.000,00
621.000	Werkgeversbijdrage	932.000,00	1.139.000,00	1.349.000,00
623.000	Andere personeelskosten	430.000,00	529.000,00	857.000,00
620.940	Maaltijdcheques	47.000,00	54.000,00	64.000,00
Totaal 11.0 Personeelskosten		4.427.000,00	5.399.000,00	6.623.000,00
610.500	Communicatie	466.000,00	346.000,00	293.000,00
611.500	Reis- en verblijfkosten	5.000,00	4.000,00	5.000,00
612.000	Kantoorbehoeften	18.000,00	21.100,00	22.000,00
612.500	Post	5.000,00	4.400,00	5.000,00
612.600	ICT	767.000,00	928.000,00	899.000,00
613.000	Erelonen	114.000,00	52.000,00	55.000,00
613.500	Vorming personeel	18.000,00	80.000,00	84.000,00
614.000	Documentatie	18.000,00	23.700,00	35.000,00
614.500	Relatiekosten	7.000,00	11.000,00	11.000,00
615.000	Externe diensten (ondersteunende diensten, boekhouding, HR, adviezen, studies, werving, ...)	564.000,00	1.126.000,00	1.140.000,00
615.500	Energiekosten	7.000,00	7.500,00	8.000,00
616.000	Onderhouds- en herstellingskosten	16.000,00	16.000,00	17.000,00
616.500	Huur	237.000,00	246.000,00	264.000,00
616.503	Huurlasten	93.000,00	97.000,00	120.000,00
617.000	Verzekeringen	16.000,00	25.300,00	45.000,00
618.000	Andere diverse bedrijfsuitgaven	42.000,00	48.000,00	145.000,00
618.010	Vergoedingen Raad van Bestuur en Auditcomité	22.000,00	21.000,00	22.000,00
61	Extra kosten nieuwe domeinen	0,00	0,00	77.000,00
61	Extra kosten nieuwe domeinen studies	0,00	0,00	75.000,00
Totaal 12.0 Werkingskosten		2.415.000,00	3.057.000,00	3.322.000,00
214 - 260	Investerings (IT en inrichting) (*)	663.000,00	967.000,00	663.000,00
Totaal 74.0 Patrimoniale kosten		663.000,00	967.000,00	663.000,00
Totaal uitgaven		7.505.000,00	9.423.000,00	10.608.000,00

(*) afschrijvingen gebeuren cf. boekhoudregels geldig voor de DVO

ESR	Omschrijving	Uitvoering 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
08.21	Overgedragen overschot vorige boekjaren	2.804.000,00	2.612.000,00	1.219.000,00
38.10	Overige inkomensoverdrachten van bedrijven	757.000,00	750.000,00	750.000,00
46.10	Dotatie QE0-1QEE4KS-IS	6.556.000,00	7.280.000,00	8.576.000,00
Eindtotaal inkomsten (incl. saldo)		10.117.000,00	10.642.000,00	10.545.000,00

ESR	Omschrijving	Uitvoering 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
03.22	Over te dragen overschot van het boekjaar	2.612.000,00	1.219.000,00	-63.000,00
11.11	Eigenlijke lonen	3.018.000,00	3.677.000,00	4.353.000,00
11.20	Sociale verzekeringspremies	932.000,00	1.139.000,00	1.349.000,00
11.31	Overige sociale lasten	430.000,00	529.000,00	857.000,00
11.40	Lonen in natura	47.000,00	54.000,00	64.000,00
11	Personeelskosten	4.427.000,00	5.399.000,00	6.623.000,00
12.11	Algemene werkingskosten andere sectoren	2.034.000,00	2.747.000,00	2.839.000,00
12.12	Huurgelden buiten de overheid	237.000,00	246.000,00	264.000,00
12.21	Algemene werkingskosten binnen de overheid	144.000,00	64.000,00	67.000,00
12	Extre kosten nieuwe domeinen	0,00	0,00	152.000,00
12	Werkingskosten	2.415.000,00	3.057.000,00	3.322.000,00
74.22	Investerings	663.000,00	967.000,00	663.000,00
74	Patrimoniale kosten	663.000,00	967.000,00	663.000,00
Eindtotaal uitgaven (incl. saldo)		10.117.000,00	10.642.000,00	10.545.000,00

Bijlage 3: Meerjarenraming 2024-2028

ESR	Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
08.21	Overgedragen overschot vorige boekjaren	1.219.000,00	-63.000,00	-850.500,00	-1.060.230,00	-934.974,60
38.10	Overige inkomensoverdrachten van bedrijven	750.000,00	750.000,00	750.000,00	750.000,00	750.000,00
46.10	Dotatie QE0-1QEE4KS-IS	8.576.000,00	9.000.000,00	9.500.000,00	10.000.000,00	10.500.000,00
Eindtotaal inkomsten (incl. saldo)		10.545.000,00	9.687.000,00	9.399.500,00	9.689.770,00	10.315.025,40

ESR	Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
03.22	Over te dragen overschot van het boekjaar	-63.000,00	-850.500,00	-1.060.230,00	-934.974,60	-476.574,09
11.11	Eigenlijke lonen	4.353.000,00	4.575.720,00	4.667.234,40	4.760.579,09	4.855.790,67
11.20	Sociale verzekeringspremies	1.349.000,00	1.417.800,00	1.446.156,00	1.475.079,12	1.504.580,70
11.31	Overige sociale lasten	857.000,00	900.660,00	918.673,20	937.046,66	955.787,60
11.40	Lonen in natura	64.000,00	67.320,00	68.666,40	70.039,73	71.440,52
11	Extre kosten nieuwe domeinen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
11	Personeelkosten	6.623.000,00	6.961.500,00	7.100.730,00	7.242.744,60	7.387.599,49
12.11	Algemene werkingskosten andere sectoren	2.839.000,00	2.419.000,00	2.196.000,00	2.212.000,00	2.227.000,00
12.12	Huurgelden buiten de overheid	264.000,00	275.000,00	280.000,00	286.000,00	291.000,00
12.21	Algemene werkingskosten binnen de overheid	67.000,00	68.000,00	68.000,00	69.000,00	70.000,00
12	Extre kosten nieuwe domeinen	152.000,00	151.000,00	152.000,00	152.000,00	153.000,00
12	Omvorming éénmalig	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	Werkingskosten	3.322.000,00	2.913.000,00	2.696.000,00	2.719.000,00	2.741.000,00
74.22	Investerings	663.000,00	663.000,00	663.000,00	663.000,00	663.000,00
74	Omvorming éénmalig	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
74	Patrimoniale kosten	663.000,00	663.000,00	663.000,00	663.000,00	663.000,00
Eindtotaal uitgaven (incl. saldo)		10.545.000,00	9.687.000,00	9.399.500,00	9.689.770,00	10.315.025,40